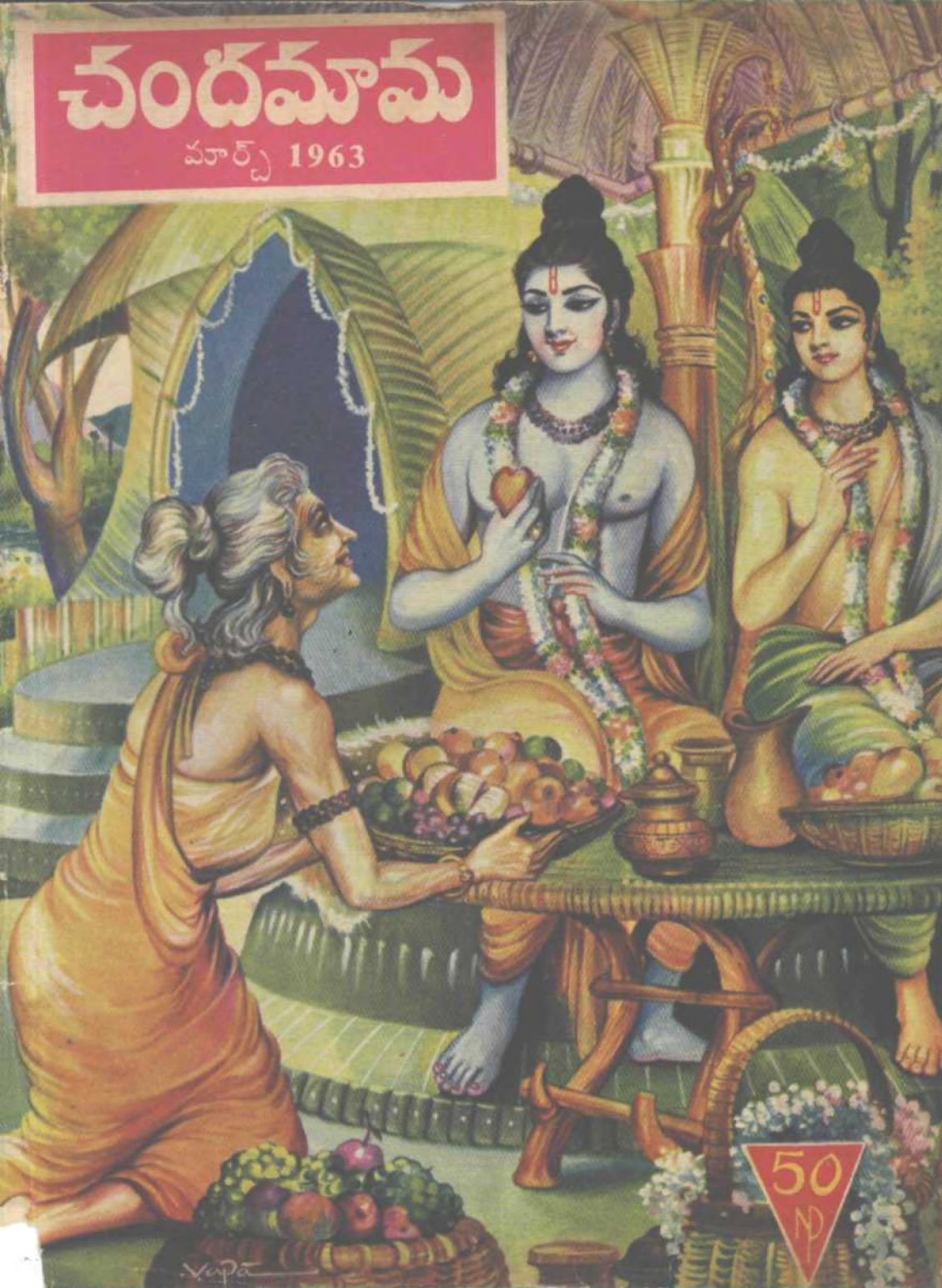

చందమామ

మార్చి 1963

50
N

Prasad Process

PRIVATE LIMITED,

CHANDAMAMA BUILDINGS, MADRAS-26

.....Started in 1953 we have installed the latest types of Graphic Arts Machinery, employed the best Artists and Artisans who have been specially trained to execute the finest works for

**YOU
and
THE TRADE.....**

CALENDAR OR A CARTON..
POSTER OR A PACKAGE SLIP..
LABEL OR LETTER DESIGN..

**.....DONE SUPERBLY
IN MULTICOLOR**

Bombay Representing Office:

101, Pushpa Kunj, 16-A, Road, Church Gate, Bombay-1

PHONE: 243229

Bangalore Representative:

181, 6th cross Road, Gandhinagar, Bangalore-9.

PHONE: 6555

‘సన్’ వ్యాక్యూమ్ జాడీ

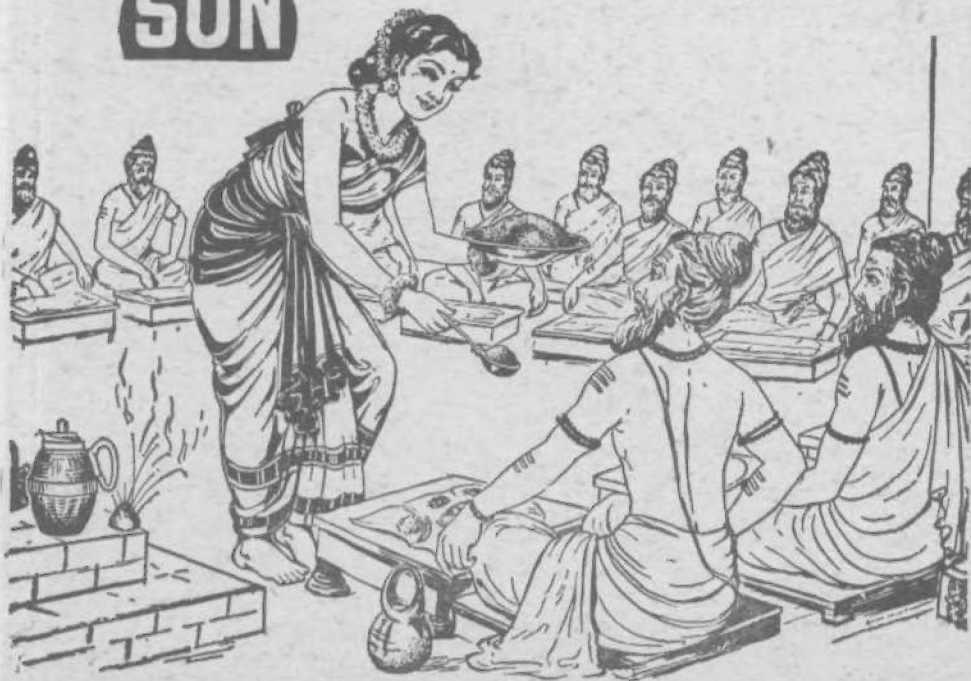
ఈనాటి గృహిణికి వరప్రసాదము.

....కాగా—పాండవుల అరణ్యవాసకాలంలో ఎంతో మంది మునిశ్వరులు, వారి శిష్యులు, అతిథి అభ్యాగతులు వారిని దర్శించటానికి వచ్చేవారు. అందరకూ ద్రౌపది ఆ అద్భుతమగు ‘అక్షయ పాత్ర’ నుండి వడ్డించేది. పాండవులే తిండికి కటకటలాడిపోయారు; నూర్యభగవానుడు వరమే ప్రసాదించకపోతే ద్రౌపది భరింపరాని పాట్లు పడి ఉండేది.

అతిథి సత్కారానికి, ఇంట అందరకూ వడ్డన చేయటానికి ‘సన్’ వ్యాక్యూమ్ ఫ్లాస్కు ఆధునిక ‘అక్షయపాత్ర’ వంటిది. నిజంగా ఇది ఈనాటి గృహిణికి వరప్రసాదమే.

విక్టరీ ఫ్లాస్క్ కంపెనీ ప్రైవేట్ లిమిటెడ్
బొంబాయి - కలకత్తా - ఢిల్లీ - మదరాసు

SUN

చందమామ

ఈ సంచికలో కథలు - వింతలు - విశేషాలు

భారత చరిత్ర - 18	...	2	నిజంలాటి కల	...	44
దాస్య విముక్తి	...	5	యుక్తివేరు - శక్తివేరు	...	47
రాకాసిలోయ - 21	...	9	రామాయణం	...	49
విషమ కురీక్ష	...	17	ప్రపంచపు వింతలు	...	57
చ్యవనుడి కథ	...	25	సహవాసదోషం	...	62
గంధర్వ చక్రవర్తి కూతురు	33		భారతం	...	64

అవి గాక ఫోటో శీర్షికల పోటీ
మొదలైన మరి ఎన్నో ఆకర్షణలు.

రెమీ

స్నో షాడర్

నోలిన్

కాల్ కెమికల్ వారి బి. ధా నివాసి
కందగముల వెమ్మి, నీయాట్ల, నుండె జులులు, నుండి వచ్చే విముక్తి

మార్గ్యుఎన్టమ్

సిమ్మెట్

దురదలు, వెంటిమలు, స్ఫటికపు మచ్చలు, జీర
పులు, గాయములు, తుండ్లు, వెం. వాటికి

కాల్ కెమికల్ వారి వస్తువులు—“మార్గ్” నిర్మాణ నిమిత్తము చేయవారు.

CP-213-4

దక్షిణ ఇండియా అఫీసు: 5/149, బ్రాద్రెస్, మద్రాసు-1.

“నేను అన్ని రకాల మిఠాయిలను వాడి చూచాను

న్యూట్రీన్ అన్నిటికన్న ఎంతో ఉత్తమమైనది.”

అంటున్నది సావిత్రి గజేక్

పాపపరిహారం చిత్రంలో అందాల తార.

నేను రకరకాలను పోల్చి చూచి, అందులో ఏది ఉత్తమమైనదో నిశ్చయించుకుంటాను. న్యూట్రీన్ మిఠాయిలోని సుగుణాన్ని మీరు రుచి చూడవచ్చు. ఏమీ ఆ ఎసెస్సులు! ఎన్నెన్ని రకములు! ప్రతిసారి నేను న్యూట్రీనే తిను కుంటాను.

నాణ్యత నెఱిగి...

న్యూట్రీన్ కొనండి

న్యూట్రీన్ కన్సెక్షనరీ కంపెనీ ప్రైవేట్ లిమిటెడ్
చిత్రారు, అం. ప్ర.

అద్వితీయమైన విన్‌దం!

Sharp
JHANKAR

ఉత్తమ పంథా వినిగిడి! షార్ప్-యుంకార్ మనోరంజిత
మైన విన్‌దానిస్తుంది. ఇక్కడ-అక్కడకు-ఎక్కడ
తైనా సరే తీసుకు వెళ్ళండి. సందడి గొలిపే సహ
ధామి. జీవితాన్ని ఉల్లాసంతో ఊగిస్తుంది. అంతా
ఆనందమయంచేసి, ఆత్మ బంధువుగా వుంటుంది.

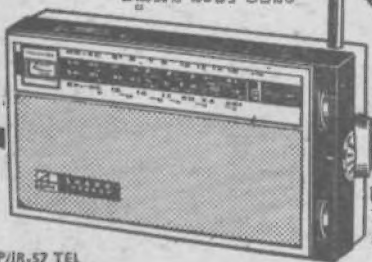
హయకావా ఎంక్రిక్ కంపెనీ లిమిటెడ్, జపాను,
వారి సాంకేతిక సహకారంతో రయూర చేయబడింది.

మోడలు వి.జెడ్. 490

9 ట్రాన్సిస్టర్, 4 ట్యాండ్లు

రు. 393 ఎత్తైన సుంకముతో సహా
(వస్తులు అదనము)
చట్టకునే సంచికి అదనం.

ట్రాన్సిస్టర్ రేడియోలో ఆగ్ర గణ్యులు
రేడియో విభాగము
ఇండియన్ స్టాన్డిక్స్ లి., కొంబాయి-67.

ASP/JR-57 TEL

మీ సమీపపు షార్ప్-యుంకార్ డీలరును సంప్రదించండి
ఆంధ్రప్రదేశ్, మద్రాసు, మైసూర్, కేరళ

ప్రాంతీయ పంపకదారులు: జే - బి - ఫోన్ కంపెనీ,
13, మింట్ స్ట్రీట్, మదరాసు.

చందమామ

ఇప్పుడు 6 భాషలలో ప్రతినెలా వెలువడుతున్నది:

తెలుగు - కన్నడము - తమిళము

హిందీ - మహారాష్ట్ర - గుజరాతీ

★

చందమామ నెలానెలా 2,50,000 గృహాలను అలంకరిస్తుంది

★

మీ వ్యాపార సందేశాన్ని అందించటానికి

ఇది శక్తివంతమైన ప్రచార సాధనం

వివరములకు :

చందమామ పబ్లికేషన్స్

వడపళ్ళని :: మదరాసు - 26.

ఆఫీసులోని

ఉద్యోగి

చెప్పేది:

“నేను రాలె కొన్నప్పటినుంచి ఆఫీసుకు శ్రమలేకుండా

అతి హుషారుగా వెళ్ళగలుగుతున్నాను. నా రాలె

చాలా మృదువుగా, తేలికగా పోవడమే దీనికి కారణం.”

రాలె

బైసికిల్స్ లో ప్రసిద్ధిగాంచిన

మొదటిపేరు

అదనపు సౌకర్యానికై

విజ్ కాప్ నీటు చేసుకోండి

సెన్-రాలె

78

SRC-70A

వ్యూ-మాస్టర్ గంటల తరబడి వారికి
వినోదం కలిగిస్తుంది.

ఆనందదాయకం...వంచరంగులు
శ్రీ డైమన్షన్...
సజీవ చిత్రాలు

VIEW-MASTER

వ్యూ-మాస్టర్ సులభంగా విద్య గరవుతుంది.

ప్రయాణము, సాహసకథలు,
క్రీడలు, వీటికి, నంబందించిన వ్యూ-మాస్టర్
రీలులు లభిస్తున్నాయి, రీలుల పూర్తి
జాబితాకు వ్రాయండి.

పెద్ద ఫోటో వ్యాపారులు అందరి వద్దా
దొరుకుతాయి లేక

పటేల్ ఇండియా ప్రైవేట్ లి.,

బొంబాయి • రిల్లీ • కలకత్తా • మద్రాసు.

రొంపను దరిచేరనీయకండి

సేవించండి

వాటర్బరీస్ కాంపౌండు | ఎర్ర లేబిలు

కేవలం నివారణకే కాదు నమ్మికమైన టానిక్ కూడా!

వాటర్బరీస్ కాంపౌండు మీద, తరతరాలుగా, కుటుంబాలు నమ్మకముంచి ఆధారపడడానికిగల అనేక మంచి కారణాలలో నాలుగింటిని ఈ క్రింద ఉదహరిస్తున్నాము.

1. వాటర్బరీస్ కాంపౌండులో క్రియోసోట్ మరియు గయాకోల్ గలవు. అవి వాయు తిత్తులను కుభ్రపరుస్తాయి.
2. వాటర్బరీస్ కాంపౌండు దగులను సత్వరం ఫలప్రదంగా నిర్మూలిస్తుంది.
3. వాటర్బరీస్ కాంపౌండు నివారణకేగాక నమ్మకమైన టానిక్ కూడా. శరీరప్రతిఘటన శక్తిని పెంపొందించడంలో సాయపడుతుంది.
4. వాటర్బరీస్ కాంపౌండు ఆకలిపెట్టిస్తుంది. జీర్ణమగుటలో సాయపడుతుంది. రక్తమును కుభ్రపరుస్తుంది. మరియు ఖనిజ అవశేషముల నష్టమును భరించేస్తుంది.

WCRI-3-TEL

వాటర్బరీస్ కాంపౌండు | ఎర్ర లేబిలు

వార్నర్.లేబర్స్ ఫార్మసూటికల్ కంపెనీ (పరిమితమైన బాధ్యతలలో యు ఎస్.ఎల్ స్థాపితము)

నెరసిన శిరోజాల గురించి చింతించ నక్కర్లేదు

హెయిర్ ఆయిల్ గా

మీరు వాడితే చాలు

పోర్ సెంట్రాల్ అండ్ సెగ్మెంట్ వల్ల
ఎమ్.ఎమ్. అండ్ సెగ్మెంట్ వల్ల,
అహమదాబాద్ (ఇండియా)
సెంట్రాల్
సె. సెంట్రాల్ అండ్ సెగ్మెంట్
రెజిస్టర్డ్ - 2

శిరోజాల గురించి

మార్చి 1963

“రాకాసిలోయ”, “తప్పిన వాగ్దానం”, “గంధర్వ చక్రవర్తి కూతురు”, “సీమంతిని” కథలు చాలా బాగున్నవి. ఆ రచయితలకు నా కృతజ్ఞతలు అందజేయగోరాను.

—ఈ. సీతారామయ్య, నారపాడు
ఈ మాసపు కథలలో “గంధర్వ చక్రవర్తి కూతురు”, “సీమంతిని”, ముఖ్యంగా పుస్తక చిత్రాలు, ముఖచిత్రం, “రాకాసిలోయ” అత్యంత రమణీయంగా, బంగారుకు సువాసన అచ్చినదాయున్నట్లున్నది.

—ఎమ్. బి. మకూర్, విశాఖపట్నం
“సీమంతిని”, “మోసగాడు”, “అమ్మ చెప్పిన మాటలు” మొదలగు కథలు చాలా బాగున్నాయి. “రాకాసిలోయ” చదువుతుంటే, పై మాసపు “చందమామ” కూడా ఇప్పడే వస్తే ఎంత బాగుంట్లు అనిపిస్తుంది.

—జి. చంద్రశేఖరావు, విశాఖపట్నం
ఫిబ్రవరి “చందమామ” చాలా ప్రహ్లాదముగా ఉన్నది.

—చొప్పెర్ల వెంకటసత్యనారాయణ, తేతలి
అట్ట చివరి బొమ్మ అక్షరణీయంగా వుంది. “రాకాసిలోయ” సీరియల్ మంచి పట్టుతో నడుస్తున్నది. “దాస్య విముక్తి” చాలా బాగున్నది. “తప్పిన వాగ్దానం”, “సీమంతిని” అక్షరణీయంగా ఉన్నాయి.

—ఎ. వి. ఆర్. సుబ్రహ్మణ్యం, ప్రాచారావారు

కడలు బాగుచేయని ఈరికే పొగడి వ్రాయడం వాస్తవం లేనందున మీరు దీనిని ప్రమరించలేరని తెలిసి వ్రాస్తున్నాను. మంచి కథలు: “గంధర్వ చక్రవర్తి కూతురు”, “మోసగాడు”, “దాస్య విముక్తి”, రామాయణం. / “రాకాసిలోయ” విసుగెత్తి పోయాయి. దాన్ని గురించి మంచి చెడ్డా రాయలేను.) బాగులేని కథలు: “అమ్మ చెప్పిన మాటలు”, “సిమంతిని”, “నాగ కిరీటం”, “నాగ కిరీటం” బొత్తిగా బాగులేదు. పూర్వాపర విరుద్ధముగా ఉన్నది.

—ఎన్. జాంసాబు, నిజామాబాదు
ప్రతి నెలా నేను “చందమామ” రాగానే మొట్ట మొదట “రాకాసిలోయ” చదువుతుంటాను. “గంధర్వ చక్రవర్తి కూతురు” మా పాఠకు లకు అందజేసిందంటే నా దవ్వబాదా.

—ఎన్. కె. అమీర్ ఖాన్, గూడూరు

ఈ నెల మా అచిమాన “చందమామ” మా హృదయాలు దోచుకొన్నది. “గంధర్వ చక్రవర్తి కూతురు”, “సిమంతిని”, “నాగ కిరీటం” కథలు ఎంతో బాగున్నవి.

—ఎన్. నరసింహారావు, తిరుమల
“దాస్య విముక్తి” గేయకథ చాలా బాగుంది. “తప్పిన వాగ్దానం”, “అమ్మ చెప్పిన మాటలు”, “మోసగాడు”, ఈ కథలు మా ఇంటివారి నందరినీ ఆకర్షించాయి. “రాకాసిలోయ” మకు టానికి మాణిక్యం లాంటిది.

—గానెగ రాజారాంబాబు, గుంతకల్లు
ప్రపంచ వింతలు, రామాయణం, భారతం అమోమమైనవి. “దాస్య విముక్తి” పంజీ గేయము రచించిన ఉత్పల సత్యనారాయణా చార్యగారు అభినందనీయులు.

—కర్రి జగన్నాథరెడ్డి, ఆనవర్తి

మనోహరమైన
ముఖలావణ్యమునకు

నేషనల్ వారి
కాశ్మీర్ స్నో

సినిమా
తార లందరకు
సన్నిహి

ది నేషనల్ ట్రేడింగ్ కంపెనీ, బొంబాయి-2. మదరాసు

జంతురాస్త్రము ఖ్యాతిగాంచిన భారతీయ స్వచ్ఛతాక

కమలా లక్ష్మణ్

మెచ్చికు పాత్రమిషి

సౌఖ్యం

గమనాలు

వీటికారకు

నన్నెలు

నౌగంకక

శ్రీ
నెంకపేళ్ళర
సిల్క్ చీరలు

శ్రీ వెంకటేశ్వర
HQS షాం

క్రింద ఉన్న చిత్రం మేల్కొనడం
చెప్పుకునే స్థలం
284/1 చిత్తూరు రోడ్, రంగారావు
హిల్స్ - 500001
తెలంగాణ - "హిందూస్థాన్" పబ్లికేషన్

కర్తవ్య నిర్వహణలో మొదటి వరుసలో...

మన సైనికులలో శక్తి ఉత్సాహములను కొదువ లేదు మరియు రుచికరమైన, శ్రేష్ఠ మరియు మరియు శక్తివంతమైన జె.బి. మంఘరామ్స్ బిస్కెట్లు మరియు మిఠాయిలు వారికి ఉత్సాహము మరియు అధిక శక్తిని ఇస్తున్నాయి, వారి కఠినమైన జీవనములో ఇవి వరప్రసాదము!

జె.బి. మంఘరామ్స్ & కం.
గ్వాలియర్ అండ్ హైదరాబాద్
వివిధ జాతుల బిస్కెట్లు మరియు శాంపూలు, సబ్బులు, వస్త్రాలతో అత్యంత సులభమైన వాణిజ్య సంస్థ.

○B-18A TEL

చందమామ

సంచాలకుడు : 'చక్రపాణి'

ఈ సంచికలో వివేకానందుడి బాల్యం అన్న వ్యాసం ఉన్నది. భారతదేశం ఆధ్యాత్మిక చింతనకు ప్రసిద్ధి కెక్కినది. వేదకాలపు ఋషులెగాక ఋద్దుడు, మహావీరుడు మొదలుకొని రామకృష్ణ పరమహంస, వివేకానందుల దాకా ఎందరో మహాపురుషులు ఆధ్యాత్మిక తత్వాన్ని 'లోకానికి చాటారు. అలాటి మహాపురుషుడైన వివేకానందుడి శతజయంతి ఈ యేడు మన దేశమంతటా జరిగింది.

"చందమామ" వెల 60 న. పై. లకు పెంచటం వలన చెప్పినట్లు ఈ మాసం నుంచి కాక పై మాసం నుంచి అమలులోకి వస్తుంది. ఇందుకు తమ ఆమోదాన్ని తెలుపుతూ అనేకమంది పాఠకులు రాశారు. వారి ఆదరాభిమానాలకు కృతజ్ఞులం.

సంపుటి : 32 - మార్చి 1963 - సంచిక : 3

భారత చరిత్ర

ఘోర మహమ్మద్ కు వారసులు లేరు. అతని ప్రతినిధులు (వైస్రాయిలు) తమ తమ ప్రాంతాల మీద స్వతంత్రాధికారం ప్రకటించారు. తాజిద్దీన్ యిల్లిజ్ అనేవాడు ఘజ్నీలో ప్రభువయాడు. భారత ప్రాంతం లోని వైస్రాయిలు కుతుబుద్దీన్ ఐబక్ ను సుల్తాను చేసి ప్రభువుగా గుర్తించారు. ఇలా గుర్తించిన వారిలో బెంగాలు వైస్రాయి ఇబ్నియారుద్దీన్, ముల్తాన్ వైస్రాయి దాసి రుద్దీన్ కబాచా ఉన్నారు. ఇందువల్ల తాజిద్దీన్ కు కుతుబుద్దీన్ పై అసూయ కలిగి, పంజాబుపై అధిపత్యం కోసం కుతుబుద్దీన్ తో యుద్ధానికి తలపడ్డాడు. కుతుబుద్దీన్ అతన్ని ఓడించి, ఘజ్నీ నుంచి తరిమివేసి, నలభై రోజులపాటు ఆ నగరాన్ని ఆక్రమించాడు. అయితే అతను చేసిన అత్యాచారాలు సహించలేక ఘజ్నీ పౌరులు రహస్యంగా తాజిద్దీన్ ను రప్పించారు. తలవని తలంపుగా

తాజిద్దీన్ తిరిగి రావటంతో కుతుబుద్దీన్ పారిపోయి రావలసి వచ్చింది. ఈ విధంగా జరగని పక్షంలో అతని హయాములోనే ఇండియా అస్థానిస్తానులు రాజకీయంగా ఏకమై ఉండేవి.

1210 నవంబరులో, కుతుబుద్దీన్ పోలో అదుతూ గుర్రంపై నుంచి పడిన ఫలితంగా లాహోరులో మరణించాడు. అతను పరిపాలించింది గట్టిగా నాలుగేళ్ళు మాత్రమే. అతని దాతృత్వం బగద్విఖ్యాతమైనది; "లక్షదాత" అని అతనికి బిరుదుండేది. అతని పరిపాలనలో న్యాయమూ, శాంతి భద్రతలు చక్కగా ఉండేవి.

కుతుబుద్దీన్ చావగానే దేశం ఆరాబకం అయిపోకుండా, లాహోరులోని అమీర్లు, మాలిక్ లూ, ఆరామ్ బక్ అనేవాణ్ణి సుల్తానుగా ఎన్నుకుని, ఆరామ్ పా అని పేరు పెట్టారు. అయితే ఈ ఆరామ్ పా బొత్తిగా

అనమర్తుడు కావటంచేత ఢిల్లీలోని
“పెద్దలు” అతన్ని తరిగివేసి, మాలిక్
పంసుద్దీన్ ఇల్తుత్మిష్ను రాజుగా చేశారు.

ఇల్తుత్మిష్ తుర్కిస్తాన్లోని ఇల్పరీ
తెగకు చెందినవాడు. గొప్ప ఆందగాడు,
తెలివితేటలూ, ఉపజ్ఞా కలవాడు. అందుకే
కుతుబుద్దీన్ ఢిల్లీలో వైస్రాయిగా ఉండే
సమయంలో ఇల్తుత్మిష్ను పెద్ద ధర యిచ్చి
బానిసగా కొన్నాడు. అతను క్రమంగా తన
మోదా పెంచుకుని బదాఁశాన్కు గవర్నరు
కావటమేగాక కుతుబుద్దీన్ కుమార్తెను
కూడా పెళ్ళాడాడు.

1210 లేక 1211లో ఇల్తుత్మిష్ ఢిల్లీ
సింహాసనం ఎక్కుతూనే గడ్డు సమస్యలను
ఎదుర్కొన్నాడు. నాసిరుద్దీన్ కబాచా
సింధులో స్వాతంత్ర్యం ప్రకటించటమేగాక
పంజాబు పైన కూడా కన్ను వేశాడు.
ఘజ్నీలో ఉన్న తాజుద్దీన్, ఘూర్మహమ్మద్
గలిచిన ప్రాంతమంతా తనది చేసుకోవాలనే
ఆశతో ఉన్నాడు. ఇబ్రియారుద్దీన్ అనంతరం
1206లో బెంగాలు గవర్నరుగా నియమించ
బడిన ఆలీమర్చాన్ అనే ఖల్జీ వంశస్థుడు
సుల్తాన్ అలాఉద్దీన్ ఆని పేరు పెట్టుకుని
స్వాతంత్ర్యం ప్రకటించాడు. గ్వాలియర్,
రంతంభోర్లు ఆరామ్ పా హయాములో

తిరిగి హిందూ రాజుల అధీనమయ్యాయి;
మిగతా హిందూ రాజులు రాజ్యకాంక్షతో
తహతహ లాడుతున్నారు. ఇవన్నీ ఇలా
ఉండగా ఢిల్లీలోనే కొందరు అమీర్లకు
ఇల్తుత్మిష్ పరిపాలన సరిపడలేదు.

ఇల్తుత్మిష్ ఈ అవాంతరాలన్నిటినీ
క్రమంగా అధిగమించుకుంటూ వచ్చాడు.
ఢిల్లీ సమీపంలోని జాద్ మైదానంలో తిరుగు
బాటు చేసిన అమీర్లను ఓడించాడు. 1216
జనవరిలో తాజుద్దీన్నూ, 1217 లో నాసి
రుద్దీన్నూ ఓడించాడు. అయితే నాసిరుద్దీన్
1228 ఫిబ్రవరి చాళా షూర్తిగా పతనం
కాలేదు. 1229 లో బాగ్దాదులో ఖలీఫాగా

ఉండిన అలీము ప్రెస్నిర్ బిల్లా, ఇల్లుత్మిష్ ను గుర్తించుతూ, వస్త్రకానుక పంపి, అతనికి "సుల్తాని ఆజమ్" (సుల్తాను శ్రేష్ఠుడు) అనే బిరుదు కూడా ఇచ్చాడు.

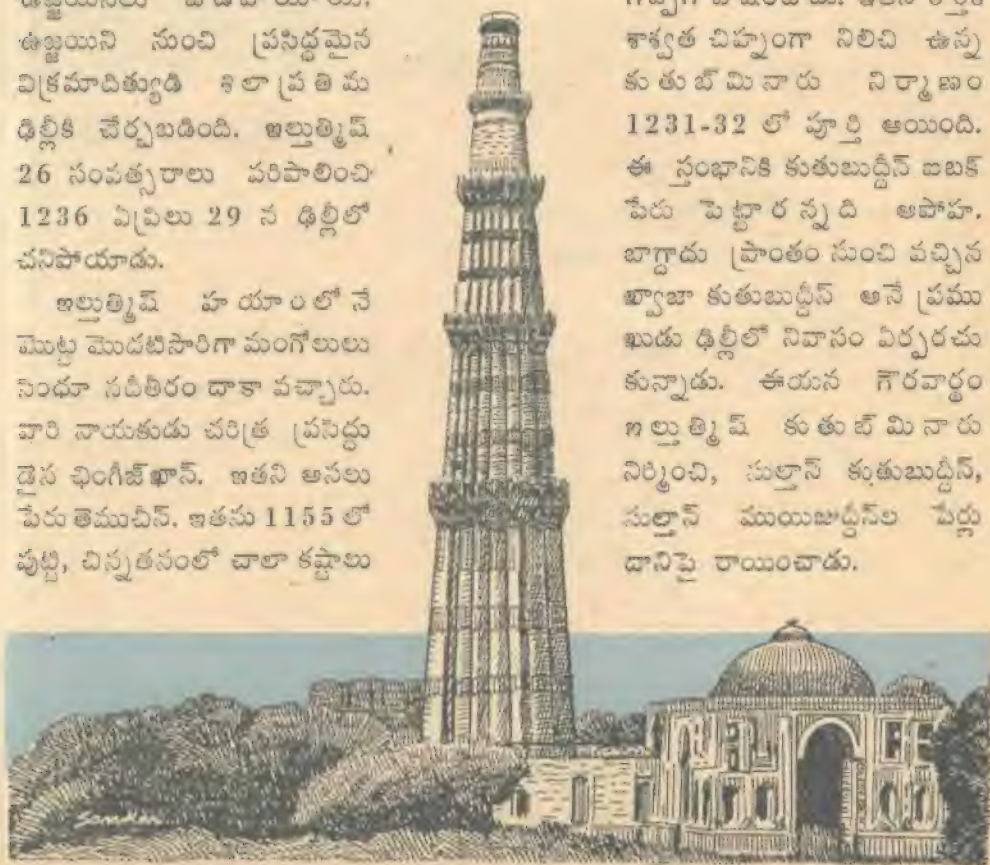
1226 లో రంతంభోర్ తిరిగి ఇల్లుత్మిష్ అధీనమయింది. 1230-31 లో బెంగాలు లోని ఖల్జీలు లోబడిపోయారు. 1232 లో గ్వాలియర్ ను పరిపాలిస్తున్న మంగళ దేవుడు ఓడిపోయాడు. 1234 లో మాలవా, ఉజ్జయినిలు ఓడిపోయాయి, ఉజ్జయిని నుంచి ప్రసిద్ధమైన విక్రమాదిత్యుడి శిలాప్రతిమ ఢిల్లీకి చేర్చబడింది. ఇల్లుత్మిష్ 26 సంవత్సరాలు పరిపాలించి 1236 ఏప్రిలు 29 న ఢిల్లీలో చనిపోయాడు.

ఇల్లుత్మిష్ హయాంలోనే మొట్టమొదటిసారిగా మంగోలులు సింధూ నదీతీరం దాకా వచ్చారు. వారి నాయకుడు చరిత్ర ప్రసిద్ధుడైన ఛింగీజ్ ఖాన్. ఇతని అనలు పెరు తెముచీన్. ఇతను 1155 లో పుట్టి, చిన్నతనంలో చాలా కష్టాలు

పడి, కాలక్రమాన మహనాయకుడై, మధ్య ఆసియాలోని అనాగరిక జాతులతో సామ్రాజ్యం ఏర్పాటు చేశాడు. అయితే మంగోలులు ఢిల్లీ సుల్తానులను బాధించకుండా అప్పటికి తిరిగి వెళ్ళిపోయారు.

ఢిల్లీని తుర్క్ సుల్తానులు 1290 దాకా పరిపాలించారు. వారిలో ఇల్లుత్మిష్ చాలా గొప్పవాడు. ఇతను తన పరిపాలనా కాలమంతా యుద్ధాలలో గడిపి కూడా కళలను

గొప్పగా పోషించాడు. ఇతని కిర్తికి కావ్యత చిహ్నుగా నిలిచి ఉన్న కుతుబ్ మినార్ ను నిర్మాణం 1231-32 లో పూర్తి అయింది. ఈ స్తంభానికి కుతుబుద్దీన్ ఐబక్ పేరు పెట్టారన్నది అపొహ. బాగాదు ప్రాంతం నుంచి వచ్చిన జ్వాబా కుతుబుద్దీన్ అనే ప్రముఖుడు ఢిల్లీలో నివాసం ఏర్పరచుకున్నాడు. ఈయన గౌరవార్థం ఇల్లుత్మిష్ కుతుబ్ మినార్ నిర్మించి, సుల్తాన్ కుతుబుద్దీన్, సుల్తాన్ ముయిజుద్దీన్ల పేర్లు దానిపై రాయించాడు.

దానశ్రీవిమోక్తి

తృతీయాశ్వాసము :

నాటిరాత్రి కద్రువ తన
నందనులను దరికి విల్చి
కన్నీరులు జాలువాఱు
కంతము దగ్గుత్తిక వడ—

“నాయనలారా! ఇప్పుడు
నా కొక ఇక్కట్టు వచ్చె;
శ్రమిడివుడు ఇంట నున్న
చింతించెడి దాన గాను.”

అని చెప్పల జాఱు నీరు
అఱు చేతులతో తుడుచుచు,
పలికిన తమ తల్లితోడ
పాములు ఇట్లని పల్కెను;

“అమ్మా! నీకు ఘటల్లిన
ఆపద పదియింపుమమ్ము;
శ్రమిడివుడు లేనందుకు
చింతించుట మానుమమ్ము.

నీ దుఃఖము పోగొట్టగ
నిశ్చయించుకొని యుంటిమి;
తొమ్మిది వందల తొంబది
తొమ్మండ్రము మే ముంటిమి.”

అని పలుకగ కద్రూ సతి
తనయులతో ఇట్లు లనెను.
“సంజ వేళ వివత తోడ
సంద్రపు బొడ్డుకు వెళ్ళితి—

అచ్చట నొక హయ మున్నది,
అప్పు తెలుపుగా నున్నది;
దాని తెలుపు విసతా సతి
దైని కైన లే దన్నది.

నేను వివేదమున కవుడు
దాని తోక నలు పంటిని,
కాదు కా దటంచు విసత
వాదులాడి పందెమేసె.

ఓడిన వా రింకొకరికి
ఊడిగ మొనరించునట్లు
వినత పలుక నెను కూడ
వెనుదిరుక ఒప్పుకొంటి.

వినత తాను గెల్చెద నని
విజ్ఞు వీగు చున్న దిపుడు ;
దాని గర్వ ముడచి నాకు
దాని దానిగ చెయుడు.

అని వలికిన విని వాసుకి,
"అమ్మా ! ఇది తప్పు కదా !
అది ఇంద్రుని ఉచ్చైశ్శ్రవ
మచ్చ తెలుపు హయము కదా !"

అనిన దిగ్గన లేచి కద్రువ
అగ్రహమ్మున ఇట్లు పలికెను
"కామ రూపులు మీకు సౌధ్యము
కాని పని విధైన కలదా !

రేపు మీలో నొకడు సల్లని
రూపు దాలిది పోయి, వెలువక
గట్టిగా ఆ హయము తోకను
పట్టుకొని వ్రేలాడు చుండుడు.
వినత కది చూపించి గెల్తును,"
అనిన వాసుకి తక్షకాదులు,
"అది అధర్మము జయము కా"దని
అంద ణొకటై బదులు పల్కిరి.
అంద ఇట్లులు పలుక కద్రువ
అమిత కోపాద్రిక్త యయ్యెను ;
కండ్లు ఎఱ్ఱగ జేసి పటపట
పళ్ళి కొఱకుచు ఇట్లు పలికెను :
"తల్లి మాటలు వినక మీరలు
తప్పు అని జవదాటి నారలు—
అల్ల జనమేజయుని యాగము
నందు దగ్ధము కాగలారలు !

అదియె శావం"బునుడు కద్రువ
 ఎగసి పడి గద్దించి పలికెను;
 ఆమె మాటల కెల్ల వారలు
 అట్లు లుడికిన యట్లు లుడికిరి.
 వారిలో కర్కటకుం డను
 వాడు, బడప వాడు, క్రూరుడు;
 తల్లి మెప్పును బడయ నాతడు
 తరుణ మిది యని తలచి ఇట్లనె;
 "అమ్మా! ఈ కర్కటకు
 డా పని ఒనరింపగలడు,
 వినతను ని దాని చేసి
 చెట్టికి పెట్టించగలడు."

అనిన కద్రువ సంతసించెను,
 అతనిని ఆశీర్వదించెను,
 హాయిగా నా రేయి ఎదపై
 చేయి పెట్టుక నిద్రపోయెను.
 తెల్లవాలు మునుపె లేచి,
 తల్లి పాదములకు మ్రొక్కి,
 కర్కటకు డట్టి కడకు
 శామ రూపియై వీగెను.
 అప్పటికే ఈచెప్పిగ్రుప
 మటకు వచ్చి మేయుచుండె;
 వచ్చికలో నల్లని పెను
 పామై కర్కటకుండు—

వెను వెన్నె మెలిమెల్లగ
వెళ్ళి దాని తోక పట్టి,
తల్లకిందుగా నాతడు
నల్లగ వ్రేలాడు చుండె.

అటు పిమ్మట కద్రూ నతి
అచ్చోటికి వడి వడిగా
వేడుకతో వినతను తన
వెంట బెట్టుకొని వచ్చెను.

"అదిగో! గుఱ్ఱము చూడు మివ్వుడు,
అచ్చు తెల్లని దంటి వచ్చుడు;
దాని నల్లని కుచ్చు తోక ని
దానముగ పరికించు మివ్వుడు."

అనిన గుండె గతుక్కుమన, అ
ల్లంత దూరమునందె నిలబడి,
వెళ్ళి బాగుల వినత చూచుచు
వినత పడి వెలవెలన బోయెను.

అప్పుడు కద్రువ "ఏమి పలుకవు?
హయము వాలము తెలుపా? నలుపా?
ఇప్పుడే ఓ సంగ నాచీ!
చెప్పు"మని గద్దించి పలికెను.

వినత గజగజ వణక సాగెను,
కనుల గిఱ్ఱున నీరు తిరిగెను,
కనిక రింపు మటంచు కద్రువ
కాళ్ళపై బడి ఏడ్వ సాగెను.

"ఓసి దాసి! లేచి ర మ్మిక
ఊడిగపు పని చేసి విడువము"
అనుచు కద్రువ అనతియగ,
వినత అక్కా! అనుచు ఏడ్చెను.

"దాసి దానికి అక్కనా? నో
రూసికొని నా వెంట ర మ్మిక"
అనుచు కద్రువ మండి పడగా
వినత మెల్లగ లేచి వెళ్ళెను. -(సకేషం)

21

[సారంగ మార్గాన్నుంచి పారిపోయిన చందమందాకుడూ, బ్రహ్మదండి మాంత్రికుడూ కలిసి, అడవి చుట్టూ వున్న పొడువదిన బావి దగ్గర కేశవుడూ, జయమల్లుల కొనం కావలా చేశారు. కాని, తీరా వాళ్ళు బావి నుంచి పైకి వచ్చే సమయంలో, వాపుల వున్న చెట్ల మీది నుంచి వచ్చిన కేక విని మందాకుడూ, బ్రహ్మదండి పారిపోసాగారు. తరువాత—]

కేశవుడూ, జయమల్లు, కొయ యువకుడూ బావి నుంచి పైకి వస్తునే పారిపోతున్న, చందమందాకుణ్ణి, బ్రహ్మదండి మాంత్రి కుణ్ణి చూసి అశ్చర్యపడ్డారు. వాళ్ళతోపాటు కొందరు నరభక్షికులు కూడా చిక్కబలం కొందికి అడవిలోకి పరిగెత్తుతున్నారు. అంతలో వాపుల వున్న చెట్ల మీది నుంచి కేశవుడి తండ్రి అయిన మునలివాడూ, గడేజంగ అనుచరు డైన కొయయువకుడూ

కొందికి దూకారు. తండ్రిని చూడగానే కేశవు డికి కలిగిన ఆనందం అంతా యింతా కాదు. అతడు చేతులు పైకెత్తి ఉత్సాహంగా ఒక్క కేక పెట్టి, 'అయ్యా' అంటూ ముందుకు పరిగెత్తవోయేంతలో, వెనక పాడు బడ్డ బావిలోంచి రలుగొని భ్వని వినిపించింది. అప్పటిగ్గాని, కేశవుడికి, జయమల్లుకూ, తమను సారంగమార్గాన తరుముకు వస్తున్న నరభక్షికుల సంగతి గుర్తుకు రాలేదు.

మందకు మంద నరభక్షకులు సారంగ
మార్గాన్నుంచి యిటు వస్తున్నారు..." అని
హెచ్చరించే లోపలే, పదీ వన్నెందుమంది
నరభక్షకులు కీచుమని అరుస్తూ, ఈపెలు
పైకెత్తి బావిలోంచి బయటికి దూకారు.
అదే సమయంలో ముసలివాడూ, కోయ
యువకుడూ నిలుచున్నచోటుకు వెనకగా
వున్న పాదల్లో నుంచి, "మనం అనవ
సరంగా భయపడ్డాం. ముసలి వెధవ పెద్ద
మోసం చేశాడు. అంతా కలిసి వాళ్ళు
అయిదుగురే! చంపండి," అన్న చండ
మండూకుడి కేక వినబడింది.

వెంటనే వాళ్ళిద్దరూ, కోయయువకుడూ
వెనక్కు తిరిగి బావి కేసి రెండడుగులు
వేసేంతలో, ముసలివాడు పెద్దగా నవ్వి,
"ఆ దుర్మార్గు లిద్దర్నీ హడలకొట్టాను.
ఇప్పు చెట్లమీద వున్న ఇరవైమంది, నేరేడు
చెట్లచాటున వున్న నలభైయిద్దరూ...అని
కేక పెట్టగానే, ఆ నీచులు తారుకు
పోయారు. ఇక ప్రస్తుతానికి ప్రమాదం
లేదు," అంటూ ముందుకు రాబోయాడు.

తన తండ్రికి తమను వెన్నాడి వస్తున్న
నరభక్షకుల సంగతి తెలియదని గ్రహించిన
కేశవుడు చప్పున వెనుదిరిగి, "అయ్యా,
ఇంకా మనకు ప్రమాదం తొలగలేదు. ఒక

"కాలభైరవా, ఈపానకుల ఊడల
మర్రి...ఆ కేశపుణ్ణి చంపకండి! వాణ్ణి
ప్రాణాలతో పట్టుకోండి. వాడు చస్తే యిక
మనం బతికివుండి లాభంలేదు. రాకాసి
లోయ.....బంగారం.....వెండి....అర్థ
రాజ్యం..." అంటూ బ్రహ్మాదండి నెత్తి
నేరూ కొట్టుకుంటూ అరవసాగాడు.

రెప్పపాటు కాలంలో తను ఆశించిన
దానికి భిన్నంగా జరిగిపోవటం చూసి
ముసలివాడు ఓ తృటికాలం నిర్విణ్ణు
డయ్యాడు. ఎన్నో రోజుల తరవాత తను
తన కొడుకును చూడటం జరిగింది. కాని,
ఆ ఆనందానికి తను నోచుకోలేదు. ఇప్పుడు

తనూ, తన కొడుకూ కూడా సరభక్షకులతో అన్నిటికీ తెగించి పోరాడాలి.

“చిన్న గడేజంగ! నువ్వేమీ భయ పడకు. మన చేతుల్లో కత్తులున్నంతవరకూ మన నెవరూ ఏమీ చేయలేరు. ఊ! మహా చండి!” అంటూ ముసలివాడు సరభక్షకులతో పోరుకు తలపడ్డాడు.

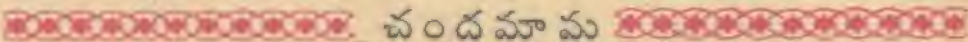
ముసలివాడు పెట్టిన ముద్దు పేరుకు తగినట్టే చిన్న గడేజంగ అసహాయ కూరుడు. తమ నాయకుడిలాగే అతడికి ప్రాణభయం అంటే ఏమిటో తెలియదు. అతడు కత్తి దూసి, తన కేసి పస్తున్న నలుగు నైదుగురు సరభక్షకుల్ని చెబ్బి కొకడి చొప్పున కింద పడకొట్టాడు. కాని, సరభక్షకుల సంఖ్య పున్నకొండికి అధికం అవుతున్నది. చెట్ల చాటు నుంచి మిడతల దండులా వాళ్ళు ముందుకొచ్చి పడుతున్నారు. కేశవుడూ, జయమల్లూ, వాళ్ళ వెంట పున్న కొయ యువకుడూ భయంకరంగా పోరాడుతూ క్రమ క్రమంగా గుబురుగా పున్న చెట్ల కేసి తిరోగమించసాగారు.

“జ్యేష్ఠా, కన్యిష్ఠా! ఇంతమంది దుర్మార్గులతో నిలబడి యుద్ధం చేసి లాభం లేదు. అడవిలోకి పరిగెత్తండి. మేమిద్దరంకూడా అదే చేయబోతున్నాం. మిమ్మల్ని ఏదో

విధంగా కలుసుకుంటాను,” అంటూ ముసలివాడు పెద్దగా కేక పెట్టి, తనను చుట్టు ముట్టిన సరభక్షకుల్లో యిద్దర్ని కత్తితో నరికి అడవి లోపలికి పరిగెత్త సాగాడు. చిన్న గడేజంగకూడా శత్రువుల మధ్య నుంచి దారి చేసుకుంటూ ముసలి వాణ్ణి అనుసరించాడు.

ఈలోపం కేశవుడూ, జయమల్లూ, కొయ యువకుడూ కూడా, ఇక సరభక్షకులతో నిలిచి యుద్ధం చేయటం ప్రమాదం అని గ్రహించి, ఒకళ్ళకొకళ్ళు రక్షణగా పోరుతూ, కలిసికట్టుగా నిలబడి గుబురు చెట్ల కేసి పోసాగారు. కాని, సరభక్షకులు

చందమామ

మరింతగా కేకలు పెడుతూ వాళ్ళను చుట్టుముట్టేందుకు ముందుకు వస్తున్నారు.

“ఆ దుర్మార్గులందర్నీ...కేశవుడితో సహా సరకండి. వాణ్ణి ప్రాణాలతో పట్టుకోవాలని చూసి లాభం లేదు. వాడు అది అవకాశంగా తీసుకుని మనవాళ్ళ వందర్నీ ఊచకోత కోస్తున్నాడు,” అంటూ చండ మండూకుడు అరిచాడు.

“కేశవుణ్ణా...చంపటమా? హే, కాల ఖైరవా, రాకాసిలోయా!” అంటూ బ్రహ్మదండి మాంత్రికుడు పెద్దగా మూలిగాడు.

తన అనుచరులు కేశవుడి చేతిలో చావటం చూస్తున్న మండూకుడికి,

ఆ మూలుగు, ఎక్కడలేని కోపాన్ని తెప్పించింది. వాడు కళ్ళెర్ర చేసి, తన చేతి కర్రతో బ్రహ్మదండి డెక్కలో ఒక్క పాటు పాడుస్తూ, “ముసలి మంత్రాల పీనుగా! నువ్వు, ఈ లంకకు మహమ్మారిలా దాపురించావ్. అర్ధరాజ్యం, ధనరాసులూ అంటూ నాకు ఆశ చూపి, నా అనుచరులందర్నీ, ఆ కేశవుడి కత్తికి బలి అయ్యేలా చేస్తున్నావ్. నిన్ను బలికుండగానే చర్మం వేలిపించి, డప్పు కట్టిస్తాను,” అన్నాడు.

మండూకుడి కర్ర దెబ్బ తింటూనే బ్రహ్మదండి పెద్దగా కేక పెట్టి, “సరభకి కేశ్వరా! తమ కొయ్య కరవాలంతో అంత ధాటిగా పాడవకండి. నేను శరీరంలో ప్రాణం వుండికాక, కేవలం మంత్రాల బలంతో బతుకుతున్నాను. తమరు నెల విచ్చినట్టు నేను, ముసలి...వయోవృద్ధుణ్ణి కాను; మంత్ర వృద్ధుణ్ణి!” అన్నాడు.

“విడ్చి మొత్తుకున్నావ్! అంత మంత్ర శక్తి వున్నవాడివైతే, అదుగో, ఆ కేశవుడూ వాళ్ళు, నా అనుచరుల్నుంచి తప్పకుని అడవిలోకి పారిపోతున్నారు. వాళ్ళను నిలువరించు, చూతాం!” అన్నాడు మండూకుడు, చేతికర్రను మరోసారి బ్రహ్మదండి డెక్కకేసి గురిపెట్టి.

చందమామ

బ్రహ్మాదండి రెండు చేతులతో మండూకుడికి సమస్కరించి, వణికిపోతూ, "నరభక్షికి శమంతకమణి! తమ హస్తదారుకాన్ని కాస్త వెనక్కు మళ్ళించండి. సరి... కావాలంటే ఆ కేశవుణ్ణి వాడి అనుచరులనూ వున్న చోటునే నిలుపునా భస్మం చేయగలను. ఈ లంకమ అలా గాలిలోకి లేపి కిరసాగరం మధ్య దింపగలను. అప్పగ్రహ కూటమి కల్పించి, సముద్రాలను పొంగించి, లోకాన్ని....."

బ్రహ్మాదండి వాచాలతకు రెచ్చిపోయిన చండమండూకుడు తన చేతికర్రతో అతడి ముఖాన గట్టిగా ఒక్క పోటు పొడచి, "ఇక

నీ వాగుడు కట్టిపెట్టు!" అంటూ తన కేసి పరిగెత్తి పస్తున్న అనుచరులను కలుసుకునేందుకు ముందుకు నడిచాడు.

రోప్పతూ రోస్తూ వచ్చిన నలుగురైదుగురు నరభక్షికులు తమవంటి మీది గాయాలను, చండమండూకుడికి చూపుతూ, "మహామండూకా! మా చేతనైనదంతా చేశాం. కాని ఆ దుర్మార్గులు మన వాళ్ళల్లో చాలా మందిని చంపి, మండూక పర్వతాల కేసి పారిపోయారు," అన్నారు.

చండమండూకుడు ఆ మాటలు వింటూనే నిలువెల్లా కంపించాడు. అతడికి కేశవుడూ, జయమల్లుల సుంచి తనకు

గాలించి పట్టుకురావాలి. వాళ్ళ శవాలను నాకు తెచ్చి చూపినా ఫరవాలేదు. అలా జరగక పోయిందో..." అంటూ చేతి కర్రను గట్టిగా తాటించాడు.

"అ కేశవుణ్ణి మాత్రం..." అంటూ ఏమో చెప్పబోయిన బ్రహ్మదండి, మండూకుడి రౌద్రాకారం చూసి గట్టిగా నోరు మూసుకున్నాడు. మండూకుడు అశ్చర్యంగా చుట్టూ కలయ చూసి, తరవాత బ్రహ్మదండి కేసి తల తిప్పి, "అన్నట్టు నీ అంగ రక్షకు లిద్దరూ ఎక్కడా కనిపించరే? వాళ్ళెటయినా పారిపోలేదు గదా!" అన్నాడు అనుమానంగా

చండమండూకుడి మాటలు వింటూనే బ్రహ్మదండి ఉలిక్కి పడ్డాడు. అతడికి యింతవరకూ జిత, శక్తి పర్మలను గురించిన ఆలోచనే రాలేదు. తనను ఈ నర భక్షకులకు వదిలి, వాళ్ళిద్దరూ క్షేమంగా ఈ లంక నుంచి పారిపోయారా అన్న అనుమానం అతడికి కలిగింది. ఆ వెంటనే బ్రహ్మదండి పెద్దగా గొంతెత్తి, "జితా, శక్తి! ఎక్కడ?" అంటూ కేక పెట్టాడు.

ఆ వెంటనే అల్లంత దూరాన పున్న చెట్ల మీది నుంచి, "వస్తున్నాం బ్రహ్మదండి, వస్తున్నాం!!" అంటూ జిత, శక్తి పర్మలు

ప్రాణగండం కలగ వచ్చున్న భయం పట్టుకున్నది. ఒకసారి వాళ్ళ నుంచి ఎలాగో చావు తప్పించుకు పారిపోగలిగాడు. పైగా వాళ్ళకు తన రహస్య సారంగం గురించి కూడా తెలిసిపోయింది...

"ఆ దుర్గాధులు ముగ్గురూ కొండల్లోకి పారిపోయారు! ఈ ముసలివాడూ, వాడి వెంట పున్న కోయ వెధవా, అడవుల్లోకి పారిపోయారు! ఇంతమంది మీరుండి, వాళ్ళ నెలా పారిపోనిచ్చారు?" అంటూ మండూకుడు తన అనుచరుల్ని నానా తిట్టూ తిట్టి, "ఇక వెళ్ళండి! రేపు మార్గోదయం లోపల వాళ్ళు అయిదుగురిని

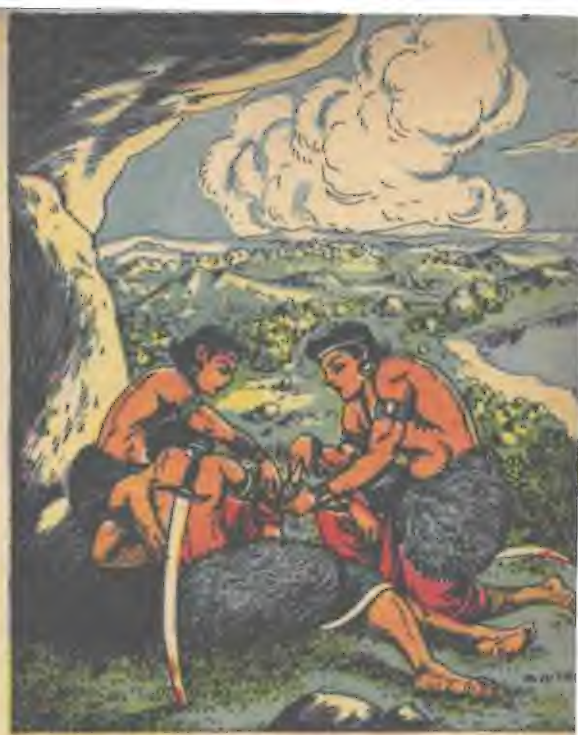
బదులు కేక పెట్టి, కోతుల్లా కోమ్ముల్లా నుంచి కిందికి దూకారు.

"ఇక్కడ యింత భయంకర పోరు జరుగుతూంటే, మీరు విరికిపందల్లాగా చెట్లల్లో దాక్కున్నారన్నమాట!" అన్నాడు చండమండూకుడు కోపంగా.

"చెట్లల్లో దాక్కోవటమా! మేమా?" అంటూ జిత శక్తి పర్మలు జబ్బులు చరుస్తూ వచ్చి, "అ జయమల్లు ఏడమ చెతిని నరికిం దెవరు? ఆ ముసలివాడి ముక్కు ఎగిరి కిందపడేలా కత్తి విసిరిందెవరు? మేమే! మేమే!" అన్నాడు.

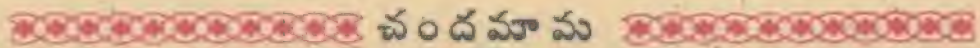
చండమండూకుడు వాళ్ళద్దరి కేసి అనుమానంగా చూశాడు. బ్రహ్మదండి ముఖం చిట్లించి, "అలాగా, అహా! నే ననుకుంటూనే ఉన్నాను. మీరు శూరులు, వీరులు! సరే, యిక వెళ్ళి ఆ దుర్మార్గులు కొండల్లోకి పారిపోయారట, వెతికి పట్టుకు రండి!" అంటూ మండూకుడు చూడకుండా వాళ్ళకు సొంజ్జ చేశాడు.

బ్రహ్మదండి, చండమండూకుడూ ఈ విధంగా యిక్కడ గొడవ పడుతూంటే, సరభక్షకుల నుంచి తప్పుకు పారిపోయిన కేశవుడూ, జయమల్లూ, కోయ యువకుడూ లంకలోని కొండ ప్రాంతాలకు చేరి,

దాక్కునేందుకు అనువైన గుహ కోసం వెతకసాగారు. ఒక్క కేశవుడికి తప్ప, తతిమ్మా యిద్దరికి సరభక్షకులతో జరిగిన పోరులో గాయాలు తగిలినై. అన్నీ చిన్నచిన్న గాయాలు, పెద్ద ప్రమాదమైనవేం కాదు. కోయయువకుడు తనకు తెలిసిన మాలి కలూ, అకులూ కలిపి తన గాయాలకూ జయమల్లు గాయాలకూ, కట్టు కట్టాడు.

కొండ దిగువ నుంచి వస్తున్న హెచ్చరికలూ, కేకలూ వల్ల సరభక్షకులు తమను పట్టుకునేందుకు కొండలు గాలిస్తున్నారని కేశవుడికి, అతడి అనుచరులకూ తెలిసి పోయింది. కేశవుడికి తన తండ్రిని గురించిన

విచారం పట్టుకున్నది. అతడు సరభక్షకులకు దొరకకుండా పారిపోయి వుంటాడా?

"కేవల! నీ తండ్రిని గురించి దిగులు పెట్టుకోకు. అతడు మనలాగే అడవుల్లోకి పారిపోయి వుంటాడని నా సమ్మతం. ఇదుగో, మనం ఈ గుహలో చాక్కుల దామా?" అంటూ జయమల్లు అక్కడ రాళ్ళలో వున్న చిన్న కంతలో నుంచి లోపలికి చూశాడు.

మనిషి పట్టిపట్టనంత నన్నుగా వున్న కంతలో నుంచి మెల్లిగా బొరబడి ముగ్గురూ ఆ వెనక కొంచెం విశాలంగా వున్న గుహలోకి వెళ్ళారు.

గుహలో అడుగు పెడుతూనే కేయం వుండు ఎగిరి గంతేసి, "అక్కడేవో రెండు శవాలున్నవి!" అన్నాడు భయంగా.

జయమల్లు గుహ లోపలి భాగంలోకి వరకాయించి చూశాడు. అక్కడ అతడికి రెండు మానవ కంకాళాలు కనిపించినై.

అతడు నవ్వుతూ కేయంవకుడికేసి తెరిగి, "అవి శవాలు కాదు; పట్టి బొమికల గూళ్ళు. భయపడకు, చాటికి మన్నం పొగులకూ లేదా ఏమీలేదు, మనం..."

జయమల్లు మాట వూర్తి చేసి లోపలే 'బుగ్' మంటూ పెద్ద శబ్దం అయింది. ఆ మరుక్షణాన పెళపెళ మంటూ ఒక రాయి గుహ వెనక నుంచి లోపలికి దభ మంటూ పడింది. గుహ అంతా వెలుగుతో నిండిపోయింది. కేశవుడూ అతడి అనుచరులూ అక్కడికి వరిగెత్తి బయిటికి తొంగి చూశారు. వాళ్ళకు కలిగిన భయాశ్చర్యాలు అంతా యింతా కాదు.

ఒక మహాసర్పం, వాళ్ళు కనీ విసి ఎరుగని ఒక భయంకర మృగంతో చావు జతుకుల పోరు జరుపుతున్నది. సర్పం కొత్తై బుసలూ, భయంకర మృగం పెట్టై ఆరుపులూ విని ముగ్గురూ ప్రాణభయంతో తల్లడిల్లి పోయారు. —(ఇంకా వుంది)

విషమ పరీక్ష

వినుగు చెందని విక్రమార్కుడు చెట్టు వద్దకు తిరిగి వెళ్ళి, చెట్టుపై నుంచి శవాన్ని దింపి భుజాన వేసుకుని, ఎప్పటిలాగే మౌనంగా శ్మశానం కేసి నడవసాగాడు. అప్పుడు శవంలోని బేతాళుడు, "రాజా, విన్నపం చీప్రమైన విషమ పరీక్షకు గురి చేసినట్టు నాకు తోస్తున్నది. ఈ పరీక్షలో నీవు నెగుతావో లేదో నాకు తెలియదుగాని, నీకు శ్రమ తెలియకుండా ఉండగలందులకు ఒక చిన్న కథ చెబుతాను విను," అంటూ ఈ విధంగా చెప్పసాగాడు :

ఒకానొక రాజుకు వరుసగా నలుగురు అడవిల్లలు కలిగాయి, కాని ఒక్కరూ ఎక్కువ కాలం బతకలేదు. తనకు అడవిల్లలై తప్ప మగపిల్లలు కలగనందుకు మొదట్లో చింతించిన రాజు, పుట్టిన అడవిల్లలైనా బతికి బాగుంటే చాలుననే స్థితికి వచ్చాడు. రాణి అయిదవసారి గర్భవతిగా ఉన్న సమయంలో ఆ రాజు వద్దకు ఒక గొప్ప

బేతాళ కథలు

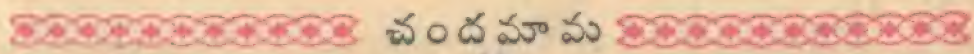
చోట ఒక అద్దం ఏర్పాటు చెయ్యండి. ఎవ డైతే ఆ అద్దం ముందు నిలబడి అంతః పురంలో ఉండే రాజకుమార్తెను చూడ గలుగుతాడో వాడే ఆమె భర్త. అతడి కోసం మీరు వెతక నవసరం లేదు; వాడే మీ యింటికి వస్తాడు,” అని చెప్పాడు.

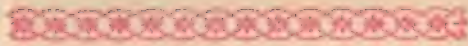
మంత్రవేత్త రాజభవనం చుట్టూ తన మంత్ర శక్తితో రక్షలు కల్పించాడు. రాజ భవనంలోని అతిథి గృహంలో ఒక అద్దం ఏర్పాటు చేయించాడు.

ఆయన చెప్పినట్టే రాణి తిరిగి ఆడ చిల్లనే ప్రసవించింది. ఆ చిల్లకు మేఖల అని పేరు పెట్టుకున్నారు. ఆమె మంత్ర వేత్త ఆదేశానుసారం అంతఃపురం లోనే పెరిగి పెద్దదయింది. ఆమె అపూర్వ సౌందర్యవతిగా తయారయింది. ఆమెను ఎవరూ చూడనప్పటికీ ఆమె సౌందర్యం గురించి ఎలాగో దేశదేశాలా పాక్కిపోయింది. ఆమెను చూద్దామనీ, నిజంగా అందగత్తె అయినట్లయితే పెళ్ళాడదామనీ చాలామంది రాజకుమారులు బయలుదేరి వచ్చారు.

మేఖలకు పెళ్ళి యాడు వచ్చింది గనక రాజు కూడా ఇలా వచ్చిన రాజకుమారులను తన అతిథి గృహంలో ఉంచి ఘనంగా సత్కరిస్తూ వచ్చాడు.

మంత్రవేత్త వచ్చాడు. రాజుకు పరుసగా నలుగురు కుమార్తెలు పుట్టటమూ, చని పోవటమూ జరిగిందని విని ఆ మంత్రవేత్త, “రాజా, నీకు కొడుకులు కలిగే యోగం లేదు. నీకు కలిగిన కుమార్తెలను కూడా ఒక దుష్ట శక్తి చంపేస్తున్నది. ఈసారి నీకు మళ్ళీ కుమార్తె కలుగుతుంది. కాని ఆ చిల్లకు ఏ ఆపాయమూ రాకుండా నేను రక్షలు కలిగిస్తాను. నీ కుమార్తెకు పదహారో ఏడు వచ్చేదాకా రాజభవనం దాటి వెళ్ళ నీయవద్దు. పదహారో ఏట ఆమెకు వివాహం చెయ్యండి. ఆమెకు వరుణ్ణి నిర్ణయించే విధంకూడా చెబుతాను. నేను చెప్పిన

రాజకుమార్తెను చూడటానికి, తమకు నచ్చితే పెళ్ళాడటానికి వచ్చిన రాజకుమారులు తాము వచ్చిన పని తమ భృత్యుల ద్వారా బయట పెట్టేవారు, వారు తన కుమార్తెను గురించి, ఆమె వివాహం గురించి ప్రస్తావించగానే రాజు తన అతిథులతో, "మీరింకా నా కుమార్తెను చూసి ఉండరు. ఆ అద్దంలో చూడండి, కనిపిస్తుంది. మీకు నచ్చినట్లయితే మిగిలిన విషయాలు మాట్లాడుకోవచ్చు," అనేవాడు. అతిథులు అద్దంలోకి చూసేవారు. వారి కేమీ కనిపించేది కాదు.

రాజు వారితో మంచిగా తన కుమార్తె నివ్వసని చెప్పి తన నగరం నుంచి సాగనంపుతూండేవాడు.

ఇలా కొద్ది మాసాలు గడిచినాక పుష్పార్ణవ దేశపు రాజకుమారుడు పత్నరు డనేవాడు దేశసంచారం చేస్తూ సవరివారంగా ఈ దేశానికి వచ్చాడు. అతనికి మేఖల సంగతికూడా తెలియదు. రాజు అతనికి కూడా అతిథ్య మిచ్చి అతిథి గృహంలో బస చేయించాడు. అదిపరకు వచ్చిన రాజకుమారు లందరికన్న ఈ పత్నరుడు తన కుమార్తెకు తగిన పరుడని రాజుకు అనిపించింది. కాని తన అతిథి వివాహం మాట

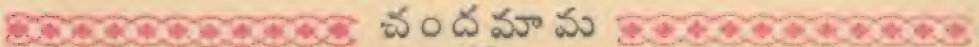

ఎత్తేదాకా తానెందుకు తొందర పడాలని రాజు ఊరుకున్నాడు.

పత్నరుడు తన విడిది ప్రవేశించిన కొద్ది సేపటికే అతను అద్దం ముందుకు వెళ్ళటం తటస్థించింది. అతను అద్దంలోకి చూడగానే అందులో తన ముఖం కనిపించటానికి బదులు అంతఃపురంలో ఉన్న మేఖల కనిపించింది.

అసాధారణమైన అమె అందం కంట బడుతూనే పత్నరుడు మూర్ఛపోయాడు.

అతని మూర్ఛకు కారణం ఎవరికీ తెలియదు. అతని అనుచరులు హహ కారాలు చేశారు. రాజుగారు అందోళన

పడుతూ వచ్చాడు. తన భృత్యులు నైత్యోపచారాలు చేసినాక వత్సరుడు లేచి కూచుని జరిగిన సంగతి చెప్పాడు. అతను అద్దంలో తన కుమార్తెను చూశాడని తెలియగానే రాజుకు సంతోషం కలిగింది. వత్సరుడు అద్దంలో తాను చూసిన పిల్లను పర్చించినాక అతనే తన అల్లాడని రాజుకు రూఢి అయి పోయింది. ఆయన వత్సరుడితో ఉన్న సంగతంతా చెప్పి, “నాయనా, నీవే నా కుమార్తెకు విధి నిర్ణయించిన భర్తవు. నీకు అభ్యంతరంలేని పక్షంలో మీ కిద్దరికీ త్వరలోనే ముహూర్తం చూసి పెళ్ళి చేస్తాను,” అన్నాడు. ఇందుకు వత్సరుడు

సంతోషంగా ఒప్పుకున్నాడు. అతడి అనుచరులు చాలా ఆనందించారు.

సుముహూర్తాన వత్సరుడికి మేఖలకూ పెళ్ళి అయింది. అత్తవారింట కొంతకాలం ఉండి వత్సరుడు భార్యతో సహా తన దేశానికి బయలుదేరాడు. వారు పడవలో ప్రయాణమై వెళుతూండగా ఒకరాత్రి ఒక చిత్రం జరిగింది.

వత్సరుడి భృత్యులలో కబరు డనే అవిటి వాడు ఒకడున్నాడు. వీడు ఒకప్పుడు వత్సరుడికి అంగరక్షకుడుగా ఉండేవాడు. ఒకసారి యుద్ధంలో కబరుడు వత్సరుడి ప్రాణం కాపాడి తన ఎడమ చేతిని పోగొట్టుకున్నాడు. ఆ విశ్వాసం కొద్దీ వత్సరుడు కబరుణ్ణి తన అనుచరులలో ఒకణ్ణిగా చేసుకున్నాడు.

అందరూ పడవలో ప్రయాణిస్తూండగా ఒకరాత్రి వేళ కబరుడికి రెండు గొంతుకలు మాట్లాడు కోపటం దూరం నుంచి వినిపించి నట్టు వినిపించింది.

“అత్తవారింటికి వెళుతున్న ఈ కొత్త పెళ్ళి కూతురికి మూడు గండాలు కలగబోతున్నాయి,” అన్నది ఒక గొంతు.

“ఆ గండాలేవి?” అని మరొక గొంతు అడిగింది.

“వీరు గమ్యస్థానం చేరి పడవ దిగగానే నది ఒడ్డున రాజకుమారు డొక బంగారు రంగు గల గుర్రాన్ని చూస్తాడు. దాన్ని ఎక్కాలని అతనికి కుతూహలం కలుగుతుంది. అతను దాన్ని ఎక్కగానే అది మాయమవుతుంది. భర్త కోసం దిగులు పడి రాజకుమార్తె మరణిస్తుంది,” అన్నది మొదటి గొంతు.

“అయ్యో, దీనికి విరుగుడులేదా?” అని రెండో గొంతు అడిగింది.

“ఒకటే విరుగుడు; ఎవరైనా. ఆ సమయానికి అక్కడ ఉండి, రాజకుమారుడు ఎక్కే లోపుగా కత్తితో ఆ గుర్రాన్ని చంపేయాలి. ఇలా మొదటి గండం తప్పినా రెండో గండం ఉండనే ఉన్నది. అదేమంటే, వీరు ఇంటికి రాగానే కట్టుకొవటానికి కొత్త బట్టలిస్తారు. వాటిలో బంగారు పోగులతో నేసిన వస్త్రం రాజకుమార్తెను ఆకర్షిస్తుంది. ఆమె దానిని ధరించగానే నిలువునా కాలి బూడిద అవుతుంది. ఆమె దానిని ధరించే లోపుగా ఎవరైనా ఆ వస్త్రాన్ని తీసుకుని నిప్పులో వేసేస్తే ఆ గండం కూడా తప్ప వచ్చు,” అన్నది మొదటి గొంతు.

“మూడో గండం ఏమిటి?” అని రెండో గొంతు అడిగింది.

“కోడలి మెడలో అత్తగారు ఒక వచ్చుల హారం వేస్తుంది. ఆ హారంలో ఉండే ఒక కిటకం రాజకుమార్తెను కరుస్తుంది. ఆ కాటుకు రాజకుమార్తె మరణిస్తుంది. ఆ సమయంలో ఎవరైనా రాజకుమార్తె చేతి రక్తం తీసి, మూడు బొట్లు ఆమె కళ్ళలో వేసినట్లయితే ఆ గండం కూడా తప్పతుంది. ఆ తరువాత ఆమెకు ఎలాటి ప్రమాదమూ ఉండదు. కాని ఈ గండాల రహస్యం ఎవరికైనా తెలిసినప్పటికీ వారు దాన్ని ఇంకెవరికీ చెప్పకూడదు. చెప్పినట్లయితే వారు శిల అయిపోతారు!” అన్నది మొదటి గొంతు.

ఆ సంభాషణ అక్కడితో నిలిచిపోయింది. కబరుడు తాను విన్న విషయాలకు మొదట అశ్చర్యపోయాడు. తన యువరాజు భార్యకు గండాలు కలగబోతున్నాయని భయపడ్డాడు. ఆ తరువాత వాటిని తానే తెలిగించటానికి నిశ్చయించుకుని, తనకీ సంగతి ముందుగానే తెలిసినందుకు సంతోషించాడు. తాను విన్న ఆ సంభాషణ పడవలో మరెవరికీ వినిపించలేదని కబరుడు గ్రహించాడు.

అంతా కబరుడు విన్నట్టే జరిగింది. రాజకుమారుడు పడవలో నుంచి దిగుతూండగానే ఒడ్డున బంగారంలా మెరిసిపోయే గుర్రం కనిపించింది. కాని అతను దాన్ని ఎక్కే

లోపుగా కబరుడు కత్తితో దాని మెడ ఒక్క వెటున సరికేశాడు.

“ఏం పని చేశావు? ఎందుకిలా చేశావు?” అని రాజకుమారుడు కబరుడిపై న విసుక్కున్నాడు.

“మంచికే చేశాను; నన్నేమీ అడగవద్దు!” అని కబరుడు మొండిగా అతడికి జవాబిచ్చాడు.

రాజభవనంలో సూతన దంపతుల కోసం కొత్త బట్టలు తెప్పించారు. అందులో ఒకటి అచ్చమైన జరి బట్ట. మేఖల దాన్ని తీసుకునే లోపల కబరుడు ఆ బట్టను తీసుకుని పరిగెత్తిపోయి పాకశాలలోని అగ్ని గుండంలో వేసేశాడు.

ఈసారి వత్సరుడికి కబరుడిపైన మరింత కోపం వచ్చింది. కాని కబరుడు వెనకటిలాగే, “అంతా మంచికే చేశాను; నన్నేమీ అడగవద్దు,” అని పెడసరంగా జవాబు చెప్పిసట్టు చెప్పాడు.

ఇంతలోనే వత్సరుడి తల్లి వచ్చులహరం తెచ్చి తన కొడలి మెడలో వేసింది. ఆ హరం మెడలో వేసుకున్న మరుక్షణమే మేఖల స్పృహ లేకుండా పడిపోయింది. అందరూ కొయ్యబారి చూస్తూండగా కబరుడు చప్పున తన చాకు తీసి, మేఖల చేతిని

చాని మొనతో గిరి, రక్తం తీసి మేఖల కంట్లో వేశాడు.

మేఖల మరణించినట్టు అంతవరకూ ఎవరూ గమనించలేదు. తీరా ఆ సంగతి తెలిసినాక ఆమెను కబరుడే చంపాడని వత్సరుడికి అనుమానం కలిగింది. "ఈ దుర్మార్గుణ్ణి బంధించి తలి తీసుండి!" అని అతను తన భటులతో చెప్పాడు.

"రాజకుమార్తె ప్రాణాని కేమీ భయం లేదు. ఆమె బతుకుతుంది," అని కబరుడు ధైర్యంగా చెప్పాడు.

కొంతసేపు చూశారు. కాని మేఖలకు ప్రాణం తిరిగి రాలేదు.

"వీడికి ఏమి వట్టింది. ఎలాగైనా వీడు బతికి ఉండటం ప్రమాదమే; తలి తీసెయ్యండి!" అన్నాడు వత్సరుడు.

తనకు ఎలాగూ చాపు తప్పదని తెలుసుకుని కబరుడు తాను పడవ ప్రయాణంలో విన్న సంగతులూ, వాటిని బయట పెడితే తనకు బరిగే సప్తమూ వివరంగా చెప్పి, నిలుచున్న చోటనే శిల అయిపోయాడు.

కబరుడు శిల అయిపోయిన తరువాత మేఖలలో చైతన్యం వచ్చింది. త్వరలోనే ఆమె బ్రతికి లేచి కూర్చున్నది. నిష్కారణంగా కబరుణ్ణి తన అజ్ఞానానికి బలి

ఇచ్చినందుకు వత్సరుడు పొందిన దుఃఖం ఇంతా అంతా కాదు.

కొన్ని సంవత్సరాలు గడిచాయి. మేఖలకు ఇద్దరు కుమారులు కలిగారు. కాని వత్సరుడికి సంపూర్ణమైన అసందం పొందే అవకాశంలేకుండా కబరుడి శిల ఎదురుగా కనిపిస్తూ ఉండేది. భార్య భర్త లిద్దరూ తరుచు ఆ శిల వద్ద కూచుని, బరిగినది తలుచుకుని విచారపడేవారు.

ఒకరోజు వారిద్దరూ ఆ శిల వద్ద కూచుని కబరుణ్ణి గురించి మాట్లాడుకుంటూండగా ఏదో గొంతు విసవడింది. వారు మాటలు మాని అరికించారు.

“కబరుడికోసం ఎందుకిలా విచారిస్తారు? మీ కొడుకు లిద్దరినీ బలి అన్నై కబరుడు బతికి వస్తాడు!” అన్నదా గొంతు.

ఈ మాట వింటూనే వత్సరుడు తన పిల్ల లిద్దరినీ తీసుకు వచ్చి తన కత్తితో వారిద్దరి తలలూ నరకబోయాడు. అంతదాకా శిలలాగా ఉండిన కబరుడు చప్పున కేక పెట్టి, “అయ్యయ్యో, ఆగండి, ఆగండి!” అంటూ పిల్ల లిద్దరినీ తన దగ్గిరికి లాక్కున్నాడు.

కబరుడు బతికి వచ్చినందుకు వత్సరుడూ, మేఖలూ కూడా ఎంతో సంతోషించారు.

బేతాళుడి కథ చెప్పి, “రాజా, నా కొక్కటే సందేహం; వత్సరుడు తన పిల్లలను బలి ఇవ్వకుండానే కబరుడు ఎలా బతికి వచ్చాడు? ఈ ప్రశ్నకు సమాధానం తెలిసికూడా చెప్పకపోయావో నీ తల పగిలి పోతుంది,” అన్నాడు.

దానికి విక్రమార్కుడు, “మేఖలకు తప్పిన గండాలు మొదలుకుని వైపరీత్యా లన్నీ వత్సరుడికి పరీక్షలుగా భావించాలి. మొదటిసారి అతను పరీక్షలో నెగ్గలేక పోవటం చేత విశ్వాస పాత్రుడైన కబరుణ్ణి కోల్పోయాడు. అందుకతను పశ్చాత్తాప పడ్డాడు. ఆ పశ్చాత్తాపం ఎంతవరకు వాస్తవమో చూడటానికి అమానుష శక్తులు మరొక పరీక్ష పెట్టాయి. అందులో అతను నెగ్గాడు. వత్సరుణ్ణి పరీక్షించిన అమానుష శక్తులు చెడ్డవి కావు. వాటికి కావలసినది వత్సరుడి పిల్లలను బలి కొనటం కాదు, వత్సరుడి శీలం ఎలాటిదో తెలుసుకోవటమే! అందుకే, వారి ప్రాణాలకు అపాయం కలగ కుండానే కబరుడు తిరిగి బతకటం జరిగింది,” అన్నాడు.

రాజుకు ఈవిధంగా మౌనభంగం కలగ గానే బేతాళుడు శవంతో సహా మాయమై మళ్ళీ చెల్లెక్కాడు. —(కల్పితం)

చ్యవనుడి కథ

భృగుడు పురాణాలలో ప్రసిద్ధి కెక్కిన వాడు. ఈయన బ్రహ్మ హృదయంలో నుంచి పుట్టాడు. ఈయన పెద్ద భార్యకు కవి అనే కొడుకు పుట్టాడు. ఆ కవి కొడుకే దానవుల గురువైన శుక్రాచార్యుడు. ఒకసారి రాక్షసులను దేవతలు తరుముకురాగా భృగువత్ని వారిని కాపాడిందట. అప్పుడు దేవతల పక్షాన విష్ణువు వచ్చి తన చక్రాయుధంతో భృగుడి భార్యను చంపేశాడు. భృగుడు విష్ణువుపై అలిగి, "నీవు మానవజన్మ మెత్తి భార్యవియోగం అనుభవించు," అని శపించాడట. దాని ఫలితంగా విష్ణువు రాముడై పుట్టి సీతావియోగం అనుభవించాడట.

భృగుడికి ఇంకా ఇతర భార్యలుండేవారు. వారిలో పులోమ అనే ఆమె ఒకతే. ఒకనాడు భృగుడు పులోమను అగ్నిగృహంలో అగ్నికార్యాలు చూస్తూండమని

చెప్పి తాను ఎటో వెళ్ళాడు. ఆ సమయంలో పులోము డనే రాక్షసుడు వచ్చి, పులోమను చూసి, అగ్నిని, "ఈమె ఎవరు?" అని అడిగాడు. "ఈమె పేరు పులోమ. భృగుడి భార్య," అని అగ్ని సమాధానం చెప్పాడు.

అది విని పులోముడు, "ఈమెను నేను మొదట వరించాను. తరువాత ఈమెను భృగుడు పెళ్ళాడేశాడు," అంటూ పందిరూపం ధరించి, గర్భవతిగా ఉన్న పులోమను ఎత్తుకుని పారిపోసాగాడు. అప్పుడామె గర్భంలో ఉన్న శిశువు అలిగి, బయటికి వచ్చి, పులోముణ్ణి తీక్షణంగా చూసే సరికి పులోముడు నిలుపునా కాలి బూడిద అయిపోయాడు. ఆ శిశువే చ్యవనుడు; అద్భుతశక్తులు గలవాడు.

చ్యవనుడు అనేక సంవత్సరాలపాటు ఘోరతపస్సు చేశాడు. అతని చుట్టూ పుట్టలు పెరిగిపోయాయి.

వైష్ణవతమనువు కుమారుడైన శర్వాతి అనే రాజు తన కుమార్తె అయిన సుకన్య తోనూ, సైనిక పరివారంతోనూ అరణ్యంలో సంపరిస్తూ చ్యవనుడు తవన్ను చేసుకునే ప్రాంతానికి వచ్చాడు. చ్యవనుడి చుట్టూ ఉన్న పుట్ట నుంచి మెరుపులాటి కాంతులు రావటం గమనించి సుకన్య తమ సేవకుల చేత పుట్టను తవ్వించింది. అలా తవ్వటంలో చ్యవనుడి శరీరానికి గాయం తగిలి రక్తం వచ్చింది. చ్యవనుడికి కోపం వచ్చి, శర్వాతి సేనలకు మలమూత్రాలు రాకుండా చేశాడు. సైనికులు బరించరాని బాధకు గురి అయ్యారు.

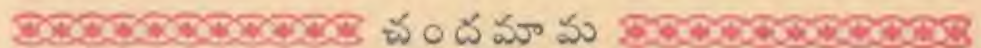

సుకన్య చేసిన తప్పవల్లనే తన సైనికులకు ఈ యిక్కట్లు వచ్చినట్లు తెలుసుకుని, శర్వాతి, చ్యవను డున్న చోటికి వెళ్ళి క్షమాపణ వేచాడు. తన కుమార్తె పనితనం చేత తెలియక తప్ప చేసిందని అతడికి విన్నవించుకున్నాడు.

“నీ కుమార్తెను నా కిచ్చి పెళ్ళి చేస్తే నా కోపం ఉపసంహరించు కుంటాను,” అన్నాడు చ్యవనుడు. శర్వాతి ఇందుకు ఒప్పుకుని సుకన్యను చ్యవనుడి కిచ్చి చేశాడు. చ్యవనుడు వయసు మళ్ళిసవాడు, ముక్కుపి. అయినప్పటికీ సుకన్య తన భర్తను ఎంతో భక్తి శ్రద్ధలతో కొలిచి ఆయన ఆభిమానాన్ని సంపాదించుకున్నది.

ఒకనాడు అశ్వినీ దేవతలు చ్యవనుడి ఆశ్రమానికి వచ్చారు. చ్యవనుడు వారితో, “మీరు నా ముసలితనం పోగొట్టి యౌవన మిచ్చినట్లయితే శర్వాతి చేయబోయే యజ్ఞంలో మీకు సోమపానం ఇప్పించి, యజ్ఞభాగం దక్కలాగుచేస్తాను,” అన్నాడు. వారందుకు ఒప్పుకుని, “మేము చెప్పిన ప్రకారం చెయ్యి, నీకు యౌవనం ఇప్పిస్తాము,” అన్నారు.

వారు చ్యవనుడితో ఏమి చెయ్యాలో చెప్పి, సుకన్య వద్దకు వెళ్ళి, “అమ్మా,

అశ్వినీ దేవతలు ఆ సమీపంలో ఉన్న కొలనులో ముణిగారు. అదే సమయంలో చ్యవనుడు కూడా వచ్చి ఆ కొలనులోనే ముణిగాడు. తరవాత ముగ్గురూ అందమైన యువకులుగా మారిపోయి కొలనులో సుంచి పైకి వచ్చి సుకన్య ఎడట నిలిచారు. వారిలో తన భర్త ఎవరో తెలుసుకోలేక, సుకన్య తన భర్తను చూపమని అశ్వినీ దేవతలను ప్రార్థించింది. వారు ఆమెకు చ్యవణ్ణుని చూపారు. అది మొదలు సుకన్య యౌవన వంతుడైన చ్యవనుడితో తమ ఆశ్రమంలో సుఖంగా కావరం చేస్తూ వచ్చింది.

కొంతకాలం గడిచింది. శర్యాతి, తన కూతురినీ, అల్లుణ్ణి విలుచుకు పోదామని వచ్చాడు. తన కుమార్తె తన ముసలి భర్తతో కావరం చేస్తూ ఉండటానికి బదులు ఎవడో కుర్రవాడితో కులుకుతూ ఉండటం చూసి ఆమె శీలం చెడిపోయిందని అపోహ పడి యుభుంచాడు. సుకన్య తన తండ్రితో, ఆ సుందరాకారుడైన యువకుడు, తన భర్త అయిన చ్యవనుడేనని, అశ్వినీ దేవతల అనుగ్రహం చేత యౌవనవంతు డయాడని చెప్పి ఆయనకు సంతోషం కలిగింది.

శర్యాతి యజ్ఞం చేశాడు. చ్యవనుడు తాను అశ్వినులకు ఇచ్చిన మాట ప్రకారం

నీవు పడుచుచానవు. ఈ ముసలి భర్తతో ఎందుకు కావరం చేస్తావు? మా వెంట వచ్చినట్లయితే నీకు నవయౌవనుడైన భర్తను చూపిస్తాము,” అన్నారు.

సుకన్య ఈ మాటలు విని మండిపడి చ్యవనుడితో చెప్పింది. చ్యవనుడు ఏ మాత్రమూ అగ్రహించక, “వారు చెప్పినట్లే చేసి యువకుడైన భర్తను సంపాదించుకో,” అన్నాడు.

అప్పుడు సుకన్య అశ్వినీ దేవతల వద్దకు వచ్చి, “మీ వెంట వస్తాను, మీరు చెప్పినట్లు నాకు యౌవనవంతుడైన భర్తను చూపండి,” అన్నది.

హవిర్భాగం ఇప్పించబోతే, వారు అందుకు అర్హులు కారని ఇంద్రుడు అభ్యంతరం చెప్పాడు. చ్యవనుడు ఇంద్రుణ్ణి లక్ష్మీపెట్టక వారి భాగం వారి కిప్పించాడు. ఇంద్రుడికి కోపం వచ్చి వజ్రాయుధం ఎత్తి చ్యవనుణ్ణి కొట్టబోయాడు. ఇంద్రు డెత్తిన చెయ్యి అలాగే సంభించిపోయేటట్టు చేశాడు చ్యవనుడు. అంతటితో పొనివ్యక చ్యవనుడు హోమం చేసి మందుడనే రాక్షసుణ్ణి ఉప్పు వింపజేశాడు. ఆ రాక్షసుడు కాస్తా అక్కడ చేరిన దేవతలను మింగబోయాడు. ఇంద్రుడు బెదిరిపోయి చ్యవనుడి కాళ్ళు పట్టుకున్నాడు. ఇంద్రుడి ప్రతాపం అణిగాక ఇతర దేవతలతో బాటు అశ్వినులు కూడా సోమపానం చేశారు.

ఒకప్పుడు చ్యవనుడు గంగా యమునా సంగమం వద్ద నీటిలో మునిగి పన్నెండేళ్ళు తపస్సు చేశాడు. అప్పుడు బెన్దవాళ్ళు వచ్చి అక్కడ పలచేసి లాగేసరికి, వారికి చేపలతో బాటు చ్యవనుడు కూడా దొరికాడు. ఆయనను చూసి బెన్దలు క్షమాపణ వేడుకున్నారు. ఆయన వారితో, "ఈ చేపలు వన్నెండేళ్ళుగా నాతో కలిసి జీవించాయి, స్నేహం చేశాయి. వీటితోబాటు నన్నుకూడా తీసుకుపోయి అమ్మండి," అన్నాడు.

ఆ బెన్దలు తమ రాజైన సహుమడనేవాడి వద్దకు వెళ్ళి జరిగిన సంగతి చెప్పారు. సహుమడు వచ్చి చ్యవనుడితో బెన్దలను మన్నించమని వేడుకున్నాడు. "వారి కులధర్మం వారు చేశారు. అందులో తప్పేమీ లేదు. కావలిస్తే వారికి నా శరీరం వెలయిచ్చి నన్ను విడిపించు," అన్నాడు చ్యవనుడు రాజుతో.

"ఈ బెన్దలకు వెయ్యి మాడ లిచ్చి పంపెయ్యండి," అని రాజు తన భృత్యులను ఆజ్ఞాపించాడు.

"అది నాకు సరి అయిన వెల కాదు," అన్నాడు చ్యవనుడు.

రాజు కోటి మాడ లిస్తానన్నాడు, అర్థ రాజ్యం ఇస్తానన్నాడు, తన రాజ్యమంతా కూడా ఇస్తానన్నాడు. కాని ఇవేవీ తనకు సరిఅయిన మూల్యం కాదన్నాడు చ్యవనుడు.

రాజు ఏమి చెయ్యటానికి తోచక తికమక పడుతూండగా గవివాసు డనే ముని వచ్చి రాజుతో, "బ్రాహ్మడికి గోవుకూ ఒకటే విలువ. బెస్తలకు ఒక గోవు నిచ్చి చ్యవనుణ్ణి విడిపించు," అని సలహా ఇచ్చాడు. తనకు మారుగా ఒక గోవు నిస్తానని రాజు అనగానే చ్యవనుడు తృప్తిపడ్డాడు.

రాజు వద్ద గోవును పుచ్చుకున్న బెస్తలు దానిని చ్యవనుడికే దానం చేశారు. చ్యవ

నుడు సంతోషించి, బెస్తలకూ, చేపలకూ కూడా ఉత్తమ లోకాలు కలిగేటట్టు ఆశీర్వ దించాడు.

ఒకప్పుడు దేవతలు తమలో తాము మాట్లాడుకుంటూ భృగు వంశమూ, కుశిక వంశమూ కలిసిపోతాయని చెప్పకుంటూంటే చ్యవనుడు విన్నాడు. అలా జరిగితే తమ వంశం సంకరమైపోతుందని అతడికి బాధ కలిగింది. ఏదో మిషమీద కుశిక వంశాన్ని నిర్మూలించాలని నిశ్చయించుకుని చ్యవ నుడు కుశికుడి ఇంటికి వెళ్ళాడు. రాజూ, రాణీ కూడా ఆయనకు ఆతిథ్య మిచ్చి, తమ నుంచి ఏమి సేవలు కావాలో కోరుకో

మన్నారు. చ్యవనుడు వారి చేత సమస్త సేవలూ చేయించుకుని, “నేను నిద్రపోతాను. నిద్రలేచే దాకా నాకు మీరిద్దరూ కాళ్ళు పట్టండి. నేనై నిద్రలేచే దాకా నాకు నిద్రాభంగం కలిగకుండా మాత్రం జాగ్రత్తగా చూడండి,” అన్నాడు.

చ్యవనుణ్ణి అంతఃపురంలో పక్కమీద పడుకోబెట్టి కుశికుడూ, అతని భార్య కాళ్ళు ఒత్తసాగారు. ఆ పడుకోపటం చ్యవనుడు ఇరవైఒక్కరోజు నిద్రపోయాడు. అంత కాలమూ నిద్రాహారాలు మాని రాజు దంపతులు అయినకు కాళ్ళు పట్టుతూనే ఉన్నారు. ఆ తరువాత చ్యవనుడు నిద్ర

లేచి వారిని పలికరించకుండానే బయటికి వెళ్ళిపోయాడు. రాజదంపతులు అయిన వెనకనే వెళ్ళారు. కొంతదూరం వెళ్ళినాక చ్యవనుడు అదృశ్యుడయ్యాడు. చేసేదిలేక కుశికుడూ, అతని భార్య అంతఃపురానికి తిరిగివచ్చి, చ్యవనుడు పక్కమీదనే నిద్రపోతూండటం చూసి ఆశ్చర్యపడి, యథాప్రకారం ఇద్దరూ అతనికి కాళ్ళు పట్టుతూ కూచున్నారు.

వివరకు చ్యవనుడు నిద్రలేచాడు. రాజదంపతులు అతనికి తలంటి స్నానం చేయించారు. “నన్ను రథం మీద కూచోబెట్టి మీ రిద్దరూ లాగండి,” అని చ్యవనుడు వారి

నడిగాడు. ఆ ప్రకారమే వాళ్ళు ఆయనను ఒక రథంలో కూచోబెట్టి, తమ మెడలకు తాళ్ళు తగిలించుకుని రథాన్ని లాగాను. లాగుతున్నంతసేపూ చ్యవనుడు వారిని ముల్లుకర్రతో పొడిచాడు. వారిద్దరి దేహాలూ రక్తంతో తడిసిపోయాయి.

తాను ఇంత చేసినా ఆ రాజదంపతుల సహనశక్తి సశించకపోవటం చూసి చ్యవనుడు అశ్చర్యపడి రథం దిగి వారి శరీరాలు తాకాడు. వెంటనే వారి గాయాలు పోయాయి, బడలిక పోయింది, ఇద్దరూ యౌవనవంతులయ్యారు. వారితో చ్యవనుడు, "నేను జపం చేసుకోవటానికి గంగా తీరానికి వెళుతున్నాను. రేపు మీ రిద్దరూ అక్కడికి రండి," అని చెప్పి వెళ్ళిపోయాడు.

మర్నాడు కుశకుడూ అతని భార్య గంగా తీరాన చ్యవనుడి వద్దకు వెళ్ళారు. చ్యవనుడు తన యోగశక్తితో వారికి స్వర్గాన్ని, అక్కడి భవనాలనూ చూపాడు. వారి భవ

నాలలో ప్రవేశించారు. అంతలోనే చ్యవనుడు అంతా మాయం చేశాడు. తరవాత ఆయన ఆదంపతులను ఏం కావాలో కోరుకోమన్నాడు.

కుశకుడు చ్యవనుణ్ణి, "మీరు అంత కాలం ఎందుకు నిద్రపోయారు?" అని అడిగాడు.

"మా వంశమూ, మీ వంశమూ కలియ నున్నట్టు తెలిసి, అవకాశం దొరికితే మీ వంశాన్ని శపించి నిర్మూలిద్దామని మీకి పరీక్షలన్నీ పెట్టాను. కాని మీరు నాకా అవకాశం ఇవ్వలేదు. మీ మనసుడు బ్రహ్మ తేజస్సు గల వాడవుతాడు," అని చ్యవనుడు ఆ దంపతులకు చెప్పాడు.

విశ్వామిత్రుడే కుశకుడి మనమడు. కుశకుడికి గాధి పుట్టాడు. గాధికి విశ్వామిత్రుడు పుట్టి, జన్మచేత క్షత్రియుడైనప్పటికీ బ్రహ్మర్షి అని దేవతల చేతా, మానవుల చేతా అని పించుకున్నాడు.

గంధర్వ చక్రవర్తి కూతురు

2

హాసన్ దుర్మరణం నుంచి తప్పించు కోవటమే గాక తన శత్రువైన బెహ్రాంను కూడా తుదముట్టించి విముక్తుడయ్యాడు. అతను తన చేతిలో ఉన్న తప్పెటను తిప్పి తిప్పి చూశాడు, కాని దాన్ని ఎలా ఉపయోగించేదీ తెలుసుకోలేక, చేతగాక ఏం చేస్తే ఏం జరుగుతుందోనని సంశయించి, దానిని తన రెండిన కట్టుకుని, చుట్టూ ఒకసారి కలయ బాశాడు.

అతనున్న కొండ శిఖరం మబ్బుల కన్న ఎత్తుగా ఉన్నప్పటికీ, ఆ ప్రాంతం చాలా వికాలమైన సమప్రదేశంగా ఉన్నది. ఎక్కడా ఒక చెట్టుగాని, పొదగాని లేదు; బ్రహ్మాండమైన రాతి మైదానం. ఈ మైదానం ఒక చివర హాసన్ ఉన్నాడు. దాని రెండో చివర అతనికి మంటలు ప్రకాశిస్తున్నట్టు

కనిపించింది. మనిషిలేనిచోట మంటలుండ వనుకుంటూ హాసన్ ఆ మంటల కేసి నడవ నారంభించాడు.

అతను దగ్గరికి వచ్చిన కొద్దీ ఆ మంటలు ఒక పెద్ద భవనంగా మారాయి. ఆ భవనానికి నాలుగు బ్రహ్మాండమైన స్తంభాలున్నాయి, వాటిపైన ఒక గుండ్రని గుమ్మటం ఉన్నది. స్తంభాలకూ, గుమ్మటానికీ, భవనానికి బంగారు రేకు తొడిగి ఉన్నది. సూర్యకాంతి ఈ బంగారు భవనం పైన పడటం చేత హాసన్ మంటలు కనిపించాయని భ్రమపడ్డాడు.

హాసన్ మానసికంగానూ, శారీరకంగానూ బాగా బడలి ఉన్నాడు. "ఈ భవనం మనుషులు ఉండేదికాదు. ఏ యక్షులో, గంధర్వులో ఉండేది. అయితే అయింది.

బలాటి యువకుల్ని ముబ్బుల కొండపైకి
తెస్తూంటాడు. ఈ అబ్బాయిని కూడా వాడే
తెచ్చాడేమో! అలా అయితే ఇతను
ఆ మాయదారి వాడి నుంచి ఎలా తప్పించు
కుని ఉంటాడు?" అన్నది.

హసన్ ఆమె కాళ్ళపై బడి, "అమ్మా,
నేను అలాటి అభాగ్యుణ్ణి!" అంటూ కంట
తడి పెట్టుకున్నాడు. అతని దుస్థితి అర్థమై
ఆమెకు హసన్ పైస ఎక్కడలేని వారీ పుట్టు
కొచ్చింది.

ఆమె తన అక్కతో, "అక్కా, నేని
కుర్రవాణ్ణి నా తమ్ముడుగా పెంచుకోబోతు
న్నాను. అందుకు నీవే సాక్షి," అన్నది.

తరవాత ఆమె హసన్ ను భవనంలోకి
తీసుకుపోయి, సుఖంగా స్నానం చేయించి,
అతని పాత దుస్తులు అవతల పారేయించి,
మంచి దుస్తులు కట్ట బెట్టింది.

ఆ తరవాత ఆ అక్క చెల్లెళ్ళు హసన్ ను
తమ మధ్య కూచోబెట్టుకుని భోజనం
చేయించారు.

ఈ తతంగమంతా ముగిసినాక హసన్
వారితో, "అక్కలారా, నాకు మీరు తట్ట
పడే అదృష్టం కలగక పూర్వం నేను చాలా
కష్టాలు పడ్డాను," అంటూ తన కథ
యావత్తూ చెప్పాడు.

ద్వారపాలకుణ్ణి వేడుకుని మంచి నీరడుగు
తాను. ఏ మూలనన్నా నడుం వాల్చనిస్తే
నిద్రపోతాను," అనుకుంటూ హసన్, పచ్చ
రాతిలో మలిచిన ద్వారం కుండా భవన
ప్రాంగణంలోకి అడుగు పెట్టాడు.

అతను కొద్ది అడుగులు నడిచాడే లేదో,
ఇద్దరు కన్యలు ఒక చలవరాతి బల్లమీద
కూచుని చదరంగం ఆడుతూ కనిపించాడు.
మొదట వాళ్ళు హసన్ ను చూడలేదుగాని,
కొంతసేపటికి వారిలో చిన్నది తల ఎత్తి,
తమ సమీపాన నిలబడి ఉన్న యువకుణ్ణి
చూసి, "అక్కా, ఎవరో అబ్బాయి వచ్చాడు
చూడు. దుర్మార్గుడు బెహ్రాం ఏటా

అతను తన కథ పూర్తి చేసినాక అతన్ని పెంచుకున్న ఆమె తమ కథ అతనితో ఇలా చెప్పింది :

"మేముక గంధర్వ రాజు కుమార్తెలం. అందరమూ కలిసి ఏడుగురము. అందరమూ ఒక తండ్రి బిడ్డలమేగాని ఒక తల్లి బిడ్డలం కాము, అందరిలోకీ నేనూ, మా అక్క చిన్నవాళ్ళం. మిగిలిన మా అయిదుగురు అక్కలూ వేటకి వెళ్ళారు. త్వరలోనే తిరిగి వస్తారు. మా అక్క చెల్లెళ్ళను పెళ్ళాడే అర్హత గలవాళ్ళేవరూ సృష్టిలోనే లేరని మా తండ్రిగారి సమ్మతం. మేము శాశ్వతంగా కన్యలుగానే ఉండి పోవాలని అరున నిర్ణయించి, మేము ఉండటానికిగాను ఈ మారు మూల ప్రదేశంలో ఈ భవనం కట్టించారు. ఈ ప్రదేశంమటుకు చాలా చునోహరమైనది. జలసమృద్ధి గలది. ఎక్కడ చూసినా పూల చెట్లూ, పళ్ళ చెట్లూ కనిపిస్తాయి. చక్కని సరస్సు లున్నాయి, వాటిలో రాజహంస లున్నాయి. స్వర్గంలాటి ఈ ప్రదేశంలో మేము చాలా సుఖంగా ఉన్నాము. మాకు ఒక్కటే కొరత ఉండేది—ఎంత కాలం గడిచినా మాకు మా ముఖాలు తప్ప కొత్త ముఖాలు కనిపించవు. అదృష్టం కొందికీ సువ్యయిక్కడికి రావటంతో మాకు

ఆ లోటుకూడా తీరింది. ఇది మాకు అమితానందకరమైన సంగతి."

ఆమె తన తమ్ముడితో ఇలా కబుర్లు చెబుతూండగానే మిగిలిన అయిదుగురు రాకుమార్తెలూ వేట నుంచి తిరిగివచ్చారు. తలవని తలంపుగా తమ కొక తమ్ముడు దొరికినందుకు ఎంతో సంతోషించి, వారతని చేత చాలాకాలం ఉంటానని అతని దగ్గర వాగ్దానం పుచ్చుకున్నారు.

హసన్ అక్కడి వింతలన్నీ చూస్తూ ఆ గంధర్వరాజు కుమార్తెల వెంట ఉండి పోయి, వారితో షికార్లకూ, వేటకూ వెళ్ళాడు. ఆ అక్కలను చూసుకుని అతనెంత

గర్వించాడో అతన్ని చూసుకుని వారూ అంత ఆనందించారు. వాగుల వెంబడి, తోటల్లోనూ ఆడుతూ, ఒకరి ప్రపంచం గురించి ఒకరు విచిత్ర విషయాలు తెలుసుకుంటూ ఆ ఎనిమిది మంది ఒక తల్లి కన్న పిల్లల్లాగా అన్యోన్యంగా మసలుకున్నారు.

ఒకనాడు అందరూ పాదల మధ్య చేరి పాటలు పాడుకుంటూండగా ఒక్కసారిగా ఆకాశంలోకి దుమ్ములేచి సూర్యబింబాన్ని ఆవరించేసింది. అదే సమయంలో ఈరుము చాటి ధ్వని వారి కేసి వచ్చింది. రాజకుమార్తెలంతా భయపడిన వారిలాగా హసన్తో, "ఎటన్నా వెళ్ళి దాక్కో!" అన్నారు. కడ

గొట్టు రాజకుమార్తె హసన్ను చెయ్యి పట్టుకుని తోటలో ఒక చోటికి తీసుకుపోయి దాక్కోబెట్టింది.

త్వరలోనే గంధర్వుల బలగం ఒకటి వచ్చి భవనం దగ్గర వాలింది. మరొక గంధర్వరాజు గౌరవార్థం రాజకుమార్తెల తండ్రి విందు చేస్తున్నాడట, తన కుమార్తెలను తీసుకురమ్మని ఆయన తన పరివారాన్ని పంపాడు. ఈ వార్త తెలియగానే కడగొట్టు రాజకుమార్తె హసన్ వద్దకు వచ్చి, "తమ్ముడూ, నిన్ను ఒంటరిగా విడిచి మేము కొన్ని రోజులపాటు వెళ్ళిపోవలసి వచ్చింది. ఇవిగో తాళపుచెవులు. మేము తిరిగివచ్చేదాకా ఈ భవనమంతా నీదే. కాని ఒక్క విషయం జాగ్రత్త—ఈ తాళపు చెవితో తెరుచుకునే గదిలోకి మాత్రం ప్రవేశించకు," అని నీలపురాయి పొదిగిన తాళపు చెవి అతనికి చూపింది.

తరవాత ఏడుగురు రాజకుమార్తెలూ అతని వద్ద సెలవు తీసుకుని, తమ కోసం వచ్చిన వారి వెంట తమ తండ్రి ఇంటికి వెళ్ళిపోయారు.

వారు వెళ్ళాక భవనమంతా లిక్కుబిక్కుమంటూ బోసిపోయినట్టున్నది. హసన్ కాలుగాలిన పిల్లలాగా గదులన్నీ తిరిగి, తన

అక్కలు వాడే వస్తువులూ, వారు తిరిగే
చోట్లూ చూసి వేదన పడ్డాడు. అలా తిరు
గుతూ తిరుగుతూ అతను తెరవరాని తలుపు
పద్దకు వచ్చాడు. దాన్ని తెరవరాదన్న
సంగతి జ్ఞాపకం వచ్చి అతను వెనక్కు
వెళ్ళిపోయాడు.

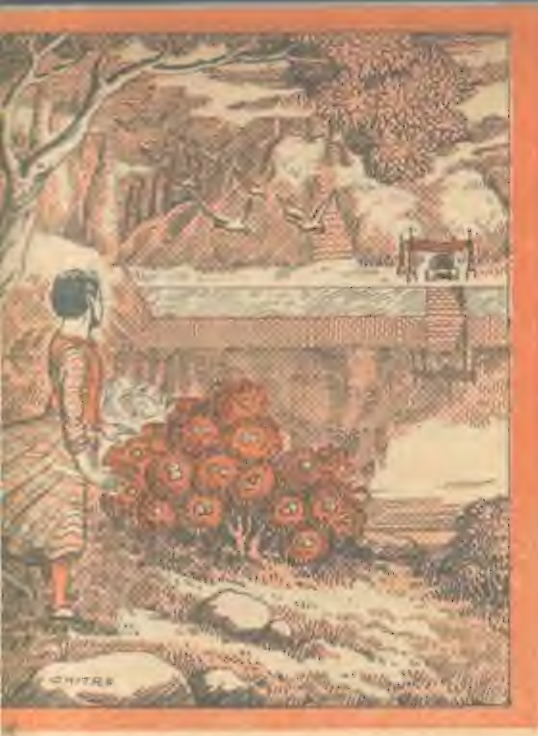
అయితే అతని తలలో ఆలోచనలు
వెనక్కు తిరగలేదు : "ఈ తలుపు తెరవ
రాదనటానికి కారణం ఏమై ఉంటుంది ?
ఆ గదిలో ఏమి ఎంత ఉండవచ్చును ?
ఏమైనా ఆ గదిలోకి పోనని మాట ఇచ్చాను
గద !" ఇలా అనుకుని కూడా ఆ తలుపును
అతను మరవలేకపోయాడు. దాన్ని గురిం
చిన ఆలోచనలతో అతనికి నిద్ర కూడా
పట్టలేదు. ఏమైతే అయింది, ఆ తలుపు
తెరుద్దామనుకున్నాడు. పోనీ తెల్లవారిన
దాకా ఆగుదామనుకున్నాడు. చిట్టచివరకు,
"ప్రాణం పోయినా సరే ఆ తలుపు తెరిచి
అక్కడేమున్నదో చూడవలసిందే !" అని
నిశ్చయించుకున్నాడు.

హసన్ ఒక దివ్వె తీసుకుని ఆ తలుపు
దగ్గరికి వెళ్ళి తాళంచెవి పెట్టి తిప్పాడు.
నిశ్శబ్దంగా తలుపు దానంతట అదే తెరుచు
కున్నది. హసన్ నిర్భయంగా లోపలికి
అడుగుపెట్టాడు.

ఆ గదిలో ఒక కర్ర సామానుగాని, తివాసి
గాని, చాపగాని, ఏమీలేదు. ఖాళీ గది. ఒక
పక్కగా ఒక నిచ్చెన ఉన్నది. అది గది
కప్పు దాటి పైకి వెళ్ళిపోయింది. హసన్
తన చేతిలోని దివ్వె కిందపెట్టి, నిచ్చెన
మెట్లెక్కి కప్పులో కంతగుండా పైకి
వెళ్ళిపోయాడు.

పై భాగం సమతలంగా ఉన్నది. అక్కడ
అతని కొక చిన్నతోటకనిపించింది. అందులో
మొక్కలూ, పూలపాదలూ ఉన్నాయి.
అతను ఆ తోటలోకి అడుగు పెట్టేసరికి ఒక
అత్యద్భుతమైన మనోహర దృశ్యం అతని
కంట పడింది. అతని ముందు ఒక నిశ్చల

మైన సరస్సు అద్దంలాగా అకాశాన్ని ప్రతిబింబిస్తున్నది. సరస్సుకు అవతలి వైపున ఒక వింతైన భవనం ఉన్నది. దాని ఋతుజులు ఎంతో ఎత్తుగా అకాశంలోకి చొచ్చుకుపోయాయి. ఆ భవనానికి సరస్సుకూ మధ్య చలవ రాళ్ళతోనూ, చుక్కల రాళ్ళతోనూ కట్టిన మెట్లున్నాయి. మెట్ల దిగువన, నీటిపైకి పొడుచుకు వచ్చేలాగా ఒక అరుగున్నది. దీనిని కెంపు, పుష్కరాగం, బంగారు, వెండి పలకలతో నిర్మించారు. ఈ అరుగు మీద వాలుగు గులాబీరంగు గల స్ఫటిక శిలలతో కట్టిన స్తంభాలూ, వాటిపైన పరిచిన పలచని ఆకుపచ్చరంగు బట్టా, దాని

కింద చుక్కని సింహాసనమూ ఉన్నాయి. పీటన్నిటినీ నిర్మించటంలో చూపిన పనితనం ఎంతోని రాజులకూ సాధ్యపడేది కాదు.

హసన్ కొయ్యబొమ్మలాగా నిలబడి ఈ అద్భుతదృశ్యం చూసి ఆనందిస్తూండే సమయంలో పది పెద్ద పక్షులు ఎగురుతూ అకాశం నుంచి దిగివచ్చి సరస్సు ఒడ్డున వాలాయి. అవి కాస్సేపు ఒడ్డున ఆటూ ఆటూ తిరిగాక, వాటిలో పెద్దపక్షి సింహాసనం వద్దకు కదిలి వచ్చింది. మిగిలిన తొమ్మిది పక్షులూ దాన్ని అనుసరించాయి. హసన్ నిర్ఘాంతపోయి చూస్తూండగానే ఆ పక్షులన్నీ తమ తొడుగుల నుంచి స్త్రీల ఆకారాలతో బయటికి వచ్చాయి. ఒక్కొక్క స్త్రీ ఒక్కొక్క చంద్రబింబంలాగున్నది. అందరూ తమ పక్షి తొడుగులను వదిలేస్తూనే సరస్సులోకి దూకి ఒలలాడ వారంభించారు. వాళ్ళు ఒకరినొకరు తరుముకుంటూ గట్టిగా నవ్వుసాగారు. వారి నవ్వులకు దిక్కులన్నీ ప్రతిధ్వనించాయి. వారందరినీ అందంలోనూ, చలాకీతనంలోనూ మించిన ఒక సుందరి హసన్ను ప్రబలంగా ఆకర్షించింది. ఆతను ఒక పాదచాటున నక్కి తనను ఆకర్షించిన సుందరిని తచేక దృష్టితో గమనించసాగాడు.

త్వరలోనే ఆ కన్యలు జలకాలు ముగించి, సన్నని పలిపెళ్ళ దుస్తులు ధరించి చాందినీ కింద విశ్రాంతి తీసుకున్నారు. ఇంతలో ఎవరో, "తెల్లవారే వస్తోంది. ఇక మనం బతులుచేరి పోదామా?" అన్నారు.

వెంటనే అందరు తమతమ పక్షి తోడు గులు ధరించి, ఒక్కసారిగా అకాశంలోకి ఎగిరి పోయారు.

చాళ్ళు వెళ్ళినాక కూడా హసన్ సూన్యా కాశంలోకి చూస్తూ అలాగే చాలాసేపు నిలబడిపోయాడు. హసన్ అంతవరకు ఎన్నడూ ప్రేమ అనేది ఏమిటో ఎరగడు. తీరా ప్రేమ అంటే ఏమిటో తెలిసినాక అతనికి జీవితమంతా సూన్యమైపోయినట్లయింది. అతను ఆ రోజుల్లా ఒక యుగంగా గడిచి రాత్రి కాగానే మళ్ళీ సరస్సు వద్దకు వచ్చాడు. కానీ ఆ రాత్రి ఆ కన్యలు రాలేదు. మరుసటి రాత్రి కూడా వారు రాలేదు. హసన్ అన్నమూ, నీరూ, నిద్రా మానేసి, నిరాశలో పడిపోయి, "ఇలా బతికే కన్న చావు మేలు!" అనుకుంటూ ఆ రోజు కా రోజు గుడ్డించిపోయి మంచం వట్టాడు.

పది రోజులు గడిచాక గంధర్వ రాజు గుమార్తెలు తండ్రి ఇంటి నుంచి తిరిగి వచ్చారు. వస్తూనే హసన్ ఆక్క అతన్ని

వెతుక్కుంటూ వచ్చి, అతని దుస్థితి చూసి కంటనీరు పెట్టుకుంటూ, "ఇదేమిటి, తమ్ముడూ? ఎందుకిలా అయిపోయావు? మొహమంతా పాలిపోయింది! కళ్ళు గుంటలు పడ్డాయి! నీ వ్యాధి ఏమిటో దాచకుండా చెప్ప!" అన్నది.

హసన్ కూడా కంటనీరు కారుస్తూ, "నేను చేసిన తప్పుకు శిక్ష అనుభవిస్తున్నాను. ఎవరూ కూడా నాకు సహాయం చెయ్యలేరు. నేనిలాగే ప్రాణాలు పది లేస్తాను," అన్నాడు.

"అలా ఎన్నడూ అనుకోకు. నీ ప్రాణానికి మా అందరి ప్రాణాలు అడ్డేస్తాము. నీవు

తెలియ నివ్వకు. తెరవరాని తలుపు మాట వస్తే అది ఎక్కడ ఉన్నదీ కూడా నీకు తెలియదని చెప్పి. ఎందుకీలా కృశించి పోయావని అక్కలు ప్రశ్నిస్తే, 'మీ కోసం బెంగపడి ఇలా అయ్యాను,' అని జవాబు చెప్పి," అని నలహా ఇచ్చింది.

తరవాత ఆమె తన అక్కలతో, "పాపం, హసన్ ఒంటరిగా ఉండి, మన కోసం బెంగ పడి మంచాన పడ్డాడు. అతనికి తన తల్లి, ఊరూ జ్ఞాపకం వచ్చి భరించరాని వేదన కలిగిందట!" అన్నది.

ఇది విని రాజకుమార్తెలు ఎంతో నొచ్చు కుని అతని వద్దకు వచ్చి ఎన్నో రకాల ఉపచారాలు చేశారు; అతని చేత ఆహారం తినిపించారు; తమ తండ్రి దేశంలో చూసిన వింతలన్నీ అతనికి చెప్పారు.

ఈ విధంగా ఒక నెల రోజులపాటు వారు అతనికి ఉపచారాలు చేయగా హసన్ కొంతవరకు కోలుకున్నాడు.

తరవాత ఒకనాడు రాజకుమార్తెలందరూ వేటకు బయలుదేరారు. కడగొట్టు రాజ కుమార్తె హసన్‌కు తోడుగా ఉంటానని ఉండిపోయింది. మిగిలిన వాళ్ళు వెళ్ళగానే అమె హసన్‌ను సరస్సు సమీపంలో ఉన్న ఉద్యానవనంలోకి తీసుకుపోయి, "చూడు,

చావటమే జరిగితే నేనూ చనిపోతాను," అన్నది అతని అక్క.

"నేను ఆహారం ముట్టి పది రోజులయింది," అంటూ హసన్ జరిగినదంతా తన అక్కకు చెప్పేశాడు.

ఆమె వద్దన్న పని చేసినందుకు చివాట్లు తగులుతాయని హసన్ అనుకున్నాడు. అయితే అతని అక్క అతన్ని పల్లెత్తు మాట కూడా అనకపోగా అతని స్థితికి జాలి పడి, "నువ్వు అధైర్య వడకు. నీవు ప్రేమించిన కన్య. నీకు దక్కేటట్టు నా శాయ శక్తులా ప్రయత్నిస్తాను. అయితే నీ రహస్యం నా మిగిలిన అక్కలకు ఏమాత్రమూ

హసన్! ఈ సరున్న పక్కన అనేక స్నాన ఘట్టాలున్నాయి. నీకు కనిపించిన కన్యలు ఎక్కడ స్నానం చేశారు?" అని అడిగింది. హసన్ ఆమెకు సంహసనం ఉన్న చేతు చూపించాడు.

ఆమె వెలివెలిబోతూ, "అరి భగ పంతుడా! నువ్వు చూసిన కన్యలు గంధర్వ చక్రవర్తి కూతుళ్ళు, ఆమె చెలికత్తెలూ. ఆ చక్రవర్తికింద మా నాన్న ఒక చిన్న సామంతు మాత్రమే. నీవు ప్రేమించినది చక్రవర్తి అఖరు కుమార్తె అయి ఉంటుంది. గంధర్వ చక్రవర్తి ఉండే లోకానికి మానవులే కాదు, ఇతర గంధర్వులుకూడా వెళ్ళలేరు. నీవు చూసిన గంధర్వ చక్రవర్తి కూతురు ప్రతి అమావాస్యకూ తన చెలికత్తెలతో సహా ఇక్కడికి ఎగిరి వచ్చి జలకాలాడి పక్షి తోడుగుల సహాయంతో తమ లోకానికి తిరిగి పోతుంది. ఆ తోడుగును చేజిక్కించుకుంటే తప్ప ఆమె నీకు దొరికే మార్గం లేదు. అందుచేత ఆమె ఇంకొకసారి వచ్చేదాకా ఇక్కడ పొంచి ఉండి, ఆమె సరస్సులో జలకాలాడే సమయంలో ఆమె తోడుగును దొంగిలించు. ఆమె దానిని ఇవ్వమని ఎంత దీనంగా బతిమాలినా నువ్వు చలించకు. చలించిపోయి ఆమె కా తోడుగు ఇచ్చేకాదో

నువ్వు, నీతోబాటు మేమూ, మాతోబాటు మా నాన్నా, అందరమూ సర్వనాశనం కావటం నిశ్చయం. నువ్వు గుండె రాయి చేసుకుని ఆమెను జాట్టు పట్టుకుని జరజరా ఉడ్డుకు వచ్చేయ్యటం ఉత్తమమైన పని. అలా చేస్తే ఆమె నీకు లొంగి వస్తుంది. ఆ తరువాత ఏమవుతుందో చూద్దాం," అని సలహా ఇచ్చింది.

హసన్ ఈ మాటలు విని ఆనందంతో తన్మయుడైపోయాడు. అతనికి బలమూ, ఉత్సాహమూ తిరిగివచ్చేవాయి. అతను అక్క వెంట భవనంలోకి తిరిగివెళ్ళి పోయాడు. ఆ రోజంతా అతను రాజ

కుమార్తెలతో కులాసాగా కబుర్లు చెప్పతూ ఆనందంగా గడిపేశాడు.

మర్నాడు అమావాస్య. చీకటి పడగానే హసన్ సరస్సు వద్దకు వెళ్ళి మెట్ల సమీపంలో దాక్కున్నాడు. కొంచెం సేవయాక చక్రవర్తి కుమార్తె, ఆమె చెలికత్తెలూ ఎగురుతూ వచ్చి వారి, తమ వక్షి ఉడుపులు తీసేసి నీటిలోకి దిగారు. హసన్ దడదడలాడే గుండెతో ఆ ఉడుపులను సమీపించి, తన ప్రియురాలి ఉడుపు సంగ్రహించి, మళ్ళీ వెళ్ళి దాక్కున్నాడు.

కొంత సేవయాక చక్రవర్తి కూతురు నీటి నుంచి పైకివచ్చి, తన ఉడుపు మాయంకావటం గమనించి, గట్టిగా కేకలు పెట్టసాగింది. ఆమె చెలికత్తెలు ఈ కేకలు విని నీటి నుంచి పైకివచ్చి జరిగిన సంగతి తెలుసుకున్నారు. తెలుసుకున్నవాళ్ళు తమ యజమానురాలిని అవదలో అదుకోవటానికి బదులు, బెదిరిపోయినవాళ్ళలాగా, ఎవరి

ఉడుపులు వారు అదరాబాదరా తెడుక్కుని, రివ్వన ఆకాశంలోకి ఎగిరిపోయారు.

తన ఉడుపు పోగొట్టుకుని, చెలికత్తెల చేత విసర్జించబడి, అవమానం పాలైన చక్రవర్తి కూతుర్ని హసన్ సమీపించాడు. ఆమెను చూసి అతని గుండె ద్రవించింది. కాని అతన్ని చూడగానే ఆమె సరస్సు గట్టున పడి పరిగెత్తసాగింది. అతను ఆమెను వెంబడించాడు. చివరి కతను ఆమెను అందుకుని, ఆమె జుట్టు తన చేతిలో మెలివేసి పట్టుకుని తన వెంట నడిపించాడు. ఆమె కళ్ళు మూసుకుని, ఏ మాత్రమూ పెనుగులాడక అతను సడవమన్నట్టు నడిచింది. హసన్ ఆమె కన్నీటిని గాని, ఆక్రందనాన్ని గాని పాటించకుండా, గుండె రాయి చేసుకుని, ఆమెను తన గదికి తెచ్చి, లోపల ఉంచి తలుపు బీగంవేసి, ఈ సమాచారం తన అక్కతో చెప్పాడు.

—(ఇంకా ఉంది)

వివేకానందుడి బాల్యం

కలకత్తాలో విశ్వనాథదత్తా అనే ప్రిథరుండే వాడు. 1863 జనవరి 12 న ఆయన భార్య అయిన చువనేశ్వరీదేవి ఒక మగపిల్లవాణ్ణి కన్పిడి. సరేంద్రవాధుడని పేరు పెట్టు కున్నారు. కుర్రవాడు చురుకైనవాడు, భలే అల్లరి చెసేవాడు. ఇన్నరు వాడు బుండికూడా కుర్రవాణ్ణి పట్టలేక పోయేవారు. మంకుపట్టు పట్టడంలే లంచాలకూ, పెదిరింపులకూ, దేనికి బొంగేవాడు కాదు.

కాని తల్లి తన చెవిలో శివుడి నామం పలికితే వెంటనే శాంతించేవాడు.

అతను దృఢకాయుడు. వ్యాయామ క్రిడలూ, కుస్తీబా, క్ర్ర సామూ చేసేవాడు. పుట్టాల్ చాలా బాగా ఆడేవాడు. ఏటి మూలంగా మంచి బలశాలిగా తయారయ్యాడు.

అతనికి పేదవాళ్ళపై ఎంతో దయ. చేతికి అందినవెల్లా వారికిచ్చేసే వాడు. ఇలా చేస్తున్నందుకు ఒకనాడు తల్లి అతన్ని గదిలో పెట్టి ద్వారం బంపించిందట. ఆ సమయంలో ఒక బిచ్చగాడు ఇంటి ముందుకు వచ్చాడట. గదిలో ఇంకేమీ దొరకనందున కుర్రవాడు తన తల్లి చిరమే కిట్టి గుండా వాడి కోసం విసిరి వేశాడట. పేదలపట్లా, అనాథల పట్లా అతనికి యావత్తేవమూ ఇలాటి ప్రేమే ఉండేది.

సరేంద్రుడు చదువులోనూ గట్టివాడే. అన్నింటిలోనూ పట్టు మార్కు తెచ్చుకునే వాడు. ఒక రోజు క్లాసులో మేస్టరు పాఠం చెబుతూంటే కుర్రాళ్ళంతా అల్లరి చేస్తున్నారు. మేస్టరు వాళ్ళను తాను చెబుతున్న పాఠం గురించి ప్రశ్నించాడు. సరేంద్రుడొక్కడే ప్రశ్నలకు సమాధానాలు చెప్పగలిగాడు. ఒకనాడు అతనూ అతని మిత్రులూ పాఠ

గింటివాళ్ళ చెల్లెక్కి ఆరుకో బోతుండగా ఆ ఇంటి వృద్ధుడు, వాళ్ళు చెట్టు మీది నించి వడి కాళ్ళూ చెతులూ విరుచుకుంటా రేమోననే భయంతో, ఆ చెట్టు మీద దయ్యం ఉన్నదని, చెల్లెక్కిన వాళ్ళ మెడలు విరిచేస్తుందని అన్నాడు. మిగిలినవాళ్ళంతా పెదిరి దూరంగా వెళ్లారు. కాని సరేంద్రుడు

చెల్లెక్కి తన స్నేహితులతో, “ఎంత బుద్ధి తక్కువవాళ్ళు! తాత చెప్పింది అబద్ధం! దయ్యం నా మెడ విరసలేదే!” అన్నాడు.

సరేంద్రుడు చిన్నతనం నుంచీ భగవంతుడి యందు నమ్మకం గలవాడు, శ్రీ రామ కృష్ణ పరమహంసకు శిష్యత్వం చేసి తన కోరిక నిర్ధింపజేసుకున్నాడు.

ఆ సరేంద్రవాధ దత్తారెయ్ వివేకానందుడు. ఆయన శత వార్షిక జయంతి ఈ యేడు మహా వైభవంగా జరుగుతున్నది.

నిజంలాటి కల

పొరుగుగూళ్ళో జమీందారుగారి బంధువుల యింటి ఒక అమ్మాయి మరణించింది. పరామర్శించటానికి జమీందారుగారి ఇంటిల్లి పాతీ, భీమన్నతో సహా, బయలుదేరి వెళ్ళారు. శవం చుట్టూ చేరి అందరూ గొల్లన ఏడుస్తూంటే భీమన్నకు కూడా ఏడు పొచ్చింది. ఇటువంటి సన్నివేశాలు అత నెన్నడూ ఎరగదు. శవానికి స్నానం చేయించటమూ, అలంకరించటమూ, బ్రాహ్మణులు మంత్రాలు చదవటమూ, శవాన్ని శ్మశానానికి తీసుకుపోయి వహనం చేయటమూ, భర్త తన చేతి మీదుగానే, చని పోయిన భార్యను ఇంత బూడిద చెయ్యటమూ—ఇదంతా భీమన్న తలలో బాగా నాటుకుపోయింది.

ధహనసంస్కారాలయ్యాక కూడా భీమన్నకు ఆ సంగతులే తలలో మెదిలాయి; ఆ దృశ్యాలే కళ్ళ ఎడట కదిలాయి.

ఆ రాత్రి అతనికి కలలో కూడా ఆ సంఘటనలే వచ్చాయి. కాని వ్యక్తులు మారారు. తన భార్య మహాలక్ష్మి చనిపోయిందిట. అందరూ ఏడిచారుట. మహాలక్ష్మికి స్నానం చేయించి, అలంకరించి, శ్మశానానికి తీసుకు పోయారుట. తాను నివ్వు పట్టుకుని మహాలక్ష్మి శవం వెంట నడిచాడట. శ్మశానంలో చితిపెర్చి మహాలక్ష్మిని దానిపైన పడుకో బెట్టారట. చితికి తానే నివ్వు పెట్టాడట. క్షణంలో మహాలక్ష్మి బూడిద అయిపోయిందట. నిద్రలోనే భీమన్న పెద్ద పెట్టున విడవసాగాడు.

పక్కనే పడుకుని నిద్రపోతున్న మహాలక్ష్మి లేచి, అతన్ని తట్టి లేపి, “ఎందు కలా మూలుగుతున్నారు?” అని అడిగింది.

భీమన్న తన భార్య గొంతు విని ఉలిక్కి పడి లేచి, మహాలక్ష్మిని చూసి కంగారు పడుతూ, “నువ్వు చనిపోయావు. నేను

నిన్ను దహనం చేశాను. నువ్వు దయ్యా నివి!" అన్నాడు.

మహాలక్ష్మి నవ్వి, "మీ కేదో పీడ కల పచ్చి ఉంటుంది. నేను చావలేదు. ఇదుగో, బతికే ఉన్నాను," అన్నది.

భీమన్నకు పచ్చిన కల ఎంత స్పృటంగా ఉన్నదంటే అది అతని ప్రాణానికి నిజం గానే తోచింది. అందుచేత అతను తన భార్య మాటలు నమ్మలేక, "కాదు, నువ్వు దయ్యానివే!" అంటూ గది మూలవెళ్ళి కూచుని కళ్ళు గట్టిగా మూసుకున్నాడు. అతని ఆపోహ ఎలా తొలగించాలో మహాలక్ష్మికి అర్థం కాలేదు.

తెలతెలవారుతూండగానే భీమన్న లేచి తన బట్టలు సర్దుకో నారంభించాడు.

"ఎక్కడికి ప్రయాణం?" అని మహాలక్ష్మి అడిగింది.

"నే నిక్కడ ఉండను. మా బామ్మ యింటికి వెళ్ళిపోతాను," అన్నాడు భీమన్న.

"సరే, వెళ్ళి మీ బామ్మ ఎలాగున్నారో చూసి రండి. అక్కడికి వెళుతున్న సంగతి ఎవరికీ చెప్పకండి," అన్నది మహాలక్ష్మి. భీమన్న ఎవరితోనూ ఏమీ చెప్పకుండానే బామ్మ యింటికి బయలుదేరాడు. అతనికి ఎన్నడూ కలలు రాని కారణంచేత ఈ కల అతనికి వాస్తవంగానే ఉన్నది.

మర్నాడు జమీందారు గారితో వాళ్ళు, అల్లుడుగా రెక్కడ అని ప్రశ్నించుకుంటూంటే మహాలక్ష్మి, "అయినకు రాత్రి ఏదో పాడు కల వచ్చిందిట. ఒక్కసారి వాళ్ళ బామ్మను చూసి వస్తానని తెల్లారక నుండే బయలుదేరి వెళ్ళారు," అన్నది.

బామ్మ ఉండే ఊరుకు రెండు రోజుల ప్రయాణం. అందుచేత పగలల్లా నడిచి భీమన్న ఒక సత్రంలో పడుకున్నాడు. ఆ రాత్రి అతనికి మళ్ళీ కల వచ్చింది. బామ్మ చచ్చిపోయినట్టూ, అందరూ, ఆమె చుట్టూ చేరి ఏడ్చినట్టూ, తానే బామ్మకు తలకొరిచి పెట్టినట్టూ భీమన్న కలగన్నాడు. ఆ కలలోనే అతను పెద్దపెట్టున ఏడుస్తూ, "నా భార్య పోయింది. బామ్మ పోయింది. ఇంక నేను బతికి ఎందుకు?" అంటూ బామ్మ బూడిదలో పొర్లిగింతలు పెట్టాడు.

ఇంతలో భీమన్నకు మెలకువ వచ్చింది. అతను నిద్రింతపోయి చుట్టూ కలయ

బాగాడు. తాను శ్మశానంలో లేడు, సత్రంలో ఉన్నాడు. తన బట్టలకు బూడిద ఏమాత్రమూ అంటలేదు. తాను చూసిందంతా భ్రమ అయి ఉంటుందా అని భీమన్నకు అనుమానం తగిలింది. ఆ అనుమానంతోటే బామ్మ ఇల్లు చేరుకున్నాడు. బామ్మ బతికే ఉన్నది—చచ్చిపోలేదు. ఆమె భీమన్నను కుశల ప్రశ్నలు వేసి, వాడి రాకకు కారణం అడిగింది. భీమన్న దాచకుండా అంతా చెప్పేశాడు.

అంతా విని బామ్మ, "వెళ్లి సన్యాసి! నీ పెళ్ళాం చెప్పినదే నిజం—అదంతా కల. కలమే నిజమనుకున్నావు. నీకు కల అంటే ఏమిటో కూడా తెలీదు. అందుకే మహాలక్ష్మి చెప్పినట్టు వింటూ ఉండు," అని హితబోధ చేసింది.

ఒక పూట బామ్మ చేతి వంట తిని భీమన్న అత్తవారింటికి తిరిగి వచ్చేశాడు.

[పై సంవికలో మరొక సంఘటన]

యుక్తివేరు - శక్తివేరు

పెద్దబ్బాయికి పరీక్షలు దగ్గరికొస్తున్నాయి. కాని వాడు శ్రద్ధగా చదవటం లేదు. ఈ సంగతి తెలిసి తాతయ్య, “ఏమిరా, పరీక్షలు గామాలు. చదవకుండా గాడిదెలు కాస్తున్నావేం?” అని అడిగాడు పెద్దవాణ్ణి.

“పుస్తకాలన్నీ చదవటం దండగలే, తాతయ్యా. ముఖ్యమైన పాఠాలు చదివి ఉంచుకున్నాను. కిందపేడు కూడా అలాగే ప్యాసయ్యాను,” అన్నాడు పెద్దవాడు.

“నీ సంగతి చూస్తే కూతలు నేర్చిన వేటగాడి వతుగా ఉండేమిరా! గట్టి దెబ్బ తింటావు సుమా! యుక్తి అనేది గత్యంతరం లేని పరిస్థితిలో కాపాడుతుందేగాని అది శక్తి ఎన్నటికీ కాదురా!” అన్నాడు తాతయ్య.

“వేటగాడు” అనే మాట వినిపించగానే పెల్లలందరూ పరిగెత్తుకొచ్చి, “కూతలేమిటి, తాతయ్యా?... వేటగా డెఫరు, తాతయ్యా? కథ చెప్పు, తాతయ్యా!” అని తలో మాటా

అన్నారు. తాతయ్య పాడుంకాయ తీసి చిటికెడుపాడుంపీల్చి ఇలా ప్రారంభించాడు:

వెనకటి కొక వేటగా డుండేవాడు. వాడికి వేటాడటంలో ఏమంత నేర్పు లేకపోయినా, అడవి మృగాల అరుపులన్నీ అరపటంలో చాలా నేర్పుండేది. ఈ నేర్పుతో వాడేం చేసేవాడూ, లేళ్ళు తిరిగే ప్రాంతానికి వెళ్ళి లేడిలాగా అరిచేవాడు. అది నిజంగా లేడి అరుపే అనుకుని మిగిలిన లేళ్ళు వాడు దాక్కున్న చోటికి వచ్చేవి. వాటిని దగ్గిరదాకా రానిచ్చి బాణంతో ఒకటి రెండు లేళ్ళను కొట్టి పట్టుకెళ్ళేవాడు.

వేటాడటం మాట అటుంచి వాడు తన ప్రాణం కాపాడుకునేటందుకు కూడా ఇదే యుక్తి ఉపయోగించేవాడు. అడవిలోకి వెళ్ళినాక అన్నీ అనుకూలంగా అమరు తాయా? ఒక్కసారి వాడి లేడి కూతలు విని ఏ తోడేళ్ళో పరిగెత్తుకుంటూ వచ్చేవి.

తోడేళ్ళు వాణ్ణి వాసన పట్టాయంటే చీల్చి చంపేస్తాయి. అలాటప్పుడు వాడేం చేసేవాడూ, పులిలాగా గాండ్రించే వాడు. వెంటనే తోడేళ్ళు భయపడి పారిపోయేవి. ఒక్కసారి ఏ పులి వాడున్నవేపు వచ్చేదనుకో, దాన్ని భయపెట్టటానికి ఎలుగుబంటిలాగా గుర్, గుర్ అని చప్పుడు చేసేవాడు. ఆ చప్పుడు వినగానే పులి పారిపోయేది. యుక్తికి శక్తికి తేడా తెలిసి ఆ అప్రయోజకుడు తనంత గొప్ప వేటగాడు ప్రపంచంలో లేడనుకుంటూండేవాడు.

కాని ఒక రోజేమయిందో తెలుసా? వాడు అడవిలో ఒక పొదలో దాక్కుని, లేడిలాగా ధ్వని చేసేసరికి, తోడేలు వచ్చింది.

తోడేలు భయంకరంగా వస్తూండటం చూసి వేటగాడు భయపడి పులిలాగా గాండ్రించాడు. పొదలో నిజంగా పులే ఉంది కాబోలనుకుని తోడేలు పారిపోయింది. అయితే ఆ పులి అరుపు విని మరొక పులి

వాడి కేసి వచ్చింది. “చచ్చానురా, బాబూ!” అనుకుని వేటగాడు పులిని భయపెట్టటానికి ఎలుగుబంటిలాగా అరిచాడు. ఆ అరుపు విని పులి వెనక్కు తిరిగిపోయింది. కాని మరో పక్కనుంచి రెండు ఎలుగుబంటులు వచ్చాయి. వాటిని భయపెట్టటానికి ఎలా అరవాలో వేటగాడికి తెలియలేదు. అందు చేత వాడు పొదలోనుంచి పారిపోవటానికి ప్రయత్నించాడు. ఎలుగుబంటు వాణ్ణి వదులాయా? పట్టుకుని చీల్చి చెండాడేశాయి. వాడే నిజమైన వేటగాడైతే లేడి వచ్చేది, తోడేలు వచ్చేది, పులి వచ్చేది, ఎలుగుబంటి వచ్చేది, ధైర్యంగా ఎదిరించి చంపేస్తాడు గాని వాటినుంచి తప్పించుకోవటానికి యుక్తులు పన్నుతాడా?

తాతయ్య ఈ కథ చెప్పి పెద్దబ్బాయితో, “కనక, పెద్దవాడా, కిందపేడు యుక్తితో పాసయితే అయావేమో, ఇకముందునుంచి శక్తితో పానుకావటం నేర్చుకో,” అన్నాడు.

అరణ్యకాండ

చెట్లూ, పొదలూ సరికి క్రికారబ్బం మధ్యగా దారి చేసుకుంటూ రామలక్ష్మణులు జనస్థానం దాటి మూడుకోసుల దూరం వెళ్ళి క్రౌంచారణ్యం ప్రవేశించారు. వారు దారిలో మధ్యమధ్య విక్రాంతి తీసుకుంటూ, దారి పొడుగునా నీతను వెతుకుతూ క్రౌంచారణ్యం దాటి మతంగాశ్రమ ప్రాంతం చేరి అక్కడ ఒక పెద్ద గుహను చూశారు. అది చీకటి గుహ.

రామలక్ష్మణులు ఆ గుహ దగ్గరికి వెళ్ళే సరికి అందులో వారికి ఒక వికారమైన పెద్దరాక్షసి కనిపించింది. దాన్ని చూస్తేనే మామూలు మనుషులు దడుచుకుంటారు, అసహ్యపడతారు. పెద్ద నోరూ, పెద్ద కళ్ళూ,

పెద్ద పాట్లూ, కోరలూ, గరుకైన శర్యమూ గల ఆ రాక్షసి సింహాలనూ, పులులనూ పిక్కుతంటూ రామలక్ష్మణులను చూసింది. వెంటనే అది, పరిగెత్తుకుని, ముందు నడిచే లక్ష్మణుడి వద్దకు వచ్చి, అతన్ని మోహించి పట్టుకున్నది.

అది లక్ష్మణుడితో, "నా పేరు అయోముఖి. ఇంతకాలానికి నాకు సచ్చినవాడవు దొరికావు. మనిద్దరమూ పెళ్ళాడి అరణ్యమంతా విహరించుదాం, నాతో రా!" అన్నది. లక్ష్మణుడికి అగ్రహం వచ్చి కత్తి దూసి దాని ముక్కు, చెవులూ సరికేశాడు. అసలే వికారంగా ఉన్న ఆ రాక్షసి మరింత భయంకరంగా అయి, పెడబొబ్బలు

పెడుతూ అరణ్యంలోకి పారిపోయింది. తరవాత వారిద్దరూ సీత కోసం ఆ వనమంతా వెదక నారంభించారు. ఇంతలో ఉన్నట్టుండి ఒక భయంకరమైన ధ్వని పుట్టి ఆకాశానా, దిక్కులా మారుమోగింది. రామలక్ష్మణులా ధ్వని వచ్చిన దిక్కుగా వెళ్ళి గుబురుగావున్న ఒక పొదలో ఒక వింత ఆకారాన్ని చూశారు.

ఆ ఆకారం చిన్నకొండ ప్రమాణంలో ఉన్నది. సల్లగా ఉన్నది. దానికి తలా, మెడా, కాళ్ళూ లేవు. పక్షిప్రలంలో ఒక పెద్ద కన్ను కాంతివంతంగా ప్రకాశిస్తున్నది. దాని కొక పెద్దరెప్ప కూడా ఉన్నది. దానికి

కిందుగా పొట్టలో పెద్ద నోరున్నది. మొదట లాగున్న ఈ ఆకారానికి అతిదీర్ఘమైన చేతులు మాత్రం ఉన్నాయి.

ఈ వింత అవతారం కబంధుడనే రాక్షసుడు. అలా ఒకే చోట కదలకుండా ఉండి, అతి దీర్ఘమైన చేతులు చాచి, ఎంతో దూరాన ఉన్న జంతువులనూ, మనుషులనూ కూడా పట్టి భక్షిస్తూ ఉంటాడు.

రామలక్ష్మణులు తన ఎదటికి రాగానే కబంధుడు ఇద్దరినీ చెరోక చేత్తోనూ బలంగా పట్టేసి, తన కేసి లాక్కోసాగాడు. ఎంతో బలమూ, ఆయుధాలూ ఉండి కూడా ఆ అన్నదమ్ములు వాడి చేతిపట్టు వదిలించుకోలేకపోయారు.

చుకోలేక పోయారు. లక్ష్మణుడు భయపడి పోయి, "అన్నా, నన్ను వీడికి బలి ఇచ్చి నీ ప్రాణాలు కాపాడుకుని, వెళ్ళి సీతను వెతుకు!" అన్నాడు.

రాముడు లక్ష్మణుడికి భయపడ వద్దని ధైర్యం చెప్పాడు.

ఇంతలో కబంధుడు భయంకరమైన గొంతుతో, "ఇద్దరూ బలిసిన ఆబోతుల్లాగున్నారు. మిమ్మల్ని విడవను. నా నోటికి చిక్కారు," అన్నాడు.

ఆ మాటలు వినిగానే రాముడికి భయంతో నేరెండుకు పోయింది. క్షణం క్రితం లక్ష్మణుడికి ధైర్యం చెప్పినవాడు కాస్తా నీరు కారి

పోయి, "మన రోజులు బాగాలేవు. అన్నీ కష్టాలే. మన కిలాంటి ఘోర మరణం రాసిపెట్టి ఉన్నదికాబోలు. కాలం తీరితే ఎంతెంత మహావీరులు కూడా యుద్ధంలో చావటం లేదా?" అన్నాడు.

అంతలో లక్ష్మణుడికి పరాక్రమం వచ్చేసింది. అతను రాముడితో, "వీడు మనని తినటానికి సిద్ధంగా ఉన్నాడు. వీడి బలమంతా చేతుల్లోనే ఉంది. వీడి చేతులు రెండూ సరికెద్దాం!" అన్నాడు.

కబంధు డీ-మాటలు విని మండిపడి నోరు తెరిచి ఇద్దరినీ మింగబోయాడు. సరిగా ఆ క్షణంలోనే రాముడు వాడి కుడిచేతిని,

లక్ష్మణుడు వాడి ఎడమచేతిని సరికేశారు. అ దెబ్బతో కబంధుడు పె డబొబ్బలు పెడుతూ పడిపోయాడు.

వాడు రామలక్ష్మణులను, “మీ రెవరు?” అని అడిగాడు. లక్ష్మణుడు వాడికి తమ సంగతి చెప్పి, “ఈ వింత ఆకారం గల నీ వెవడవు? ఈ వనంలో ఎందుకున్నావు?” అని అడిగాడు.

“మీ రిద్దరూ రామలక్ష్మణులా? మీరు ఈ అరణ్యానికి రావటం నాకు చాలా మంచి దయ్యింది. నా కథ చెబుతాను వినండి,” అంటూ కబంధుడు తన వృత్తాంతం వారికి యిలా చెప్పాడు:

ఒకప్పుడు ఈ కబంధుడు ఇంద్రుడికి తీసిపోని దేవరూపం గలవాడు. అయితే అతను భయంకరమైన ఈ రూపం ధరించి వనాలలో ఉండే మునులను భయపెట్టుతూ వచ్చాడు. ఇలా చేస్తూండగా ఒకసారి స్థూలశిరుడనే మహాముని తటస్థపడి, “నీకీ రూపమే శాశ్వతంగా ఉండిపోవు గాక!” అని శపించాడు. అప్పు డీ కబంధుడు మునికి క్షమాపణ చెప్పుకుని శాప విముక్తి ఎలాగని అడిగాడు. “ఎప్పుడు రాముడు అడవికి వచ్చి, నీ చేతులు నరికి నీకు దహనక్రియలు చేస్తాడో అప్పుడు నీకు యథారూపం వస్తుంది,” అని ముని చెప్పి వెళ్ళిపోయాడు. స్థూలశిరు డిచ్చిన ఈ శాపం అతి విచిత్రంగా ఫలించింది. శాపం తగలక మునుపే కబంధుడు బ్రహ్మను గురించి అతి దారుణమైన తపస్సు చేశాడు. బ్రహ్మ అతడి తపస్సు మెచ్చుకుని అతనికి దీర్ఘాయువు వరంగా ఇచ్చాడు. “బ్రహ్మదేవుడు నాకు దీర్ఘాయు విచ్చాడు గనక నన్నిక దేవేంద్రుడు కూడా ఏమీ చేయలేడు,” అని గర్వించి, అతను ఇంద్రుణ్ణి యుద్ధానికి పిలిచాడు. ఇంద్రుడు వజ్రాయుధంతో అతని తలనూ, కాళ్ళనూ శరీరంలోకి తోసేసి మొండెంలాగా తయారుచేశాడు.

ఆ రూపంతో ఎలా బతకటం? అందు చేత అతను ఇంద్రుణ్ణి ఎంతగానో వేడుకుని తన ప్రాణాలు తీసెయ్యమన్నాడు. “బ్రహ్మ దేవుడు నీకు దీర్ఘాయు విచ్చి ఉండగా నేను నీ ప్రాణాలెలా తీయ్యను? నేనా పని చెయ్యను,” అన్నాడు ఇంద్రుడు.

“తిండి తినటానికి నేరుకూడా లేకుండా నేను దీర్ఘకాలం ఎలా జీవిస్తాను?” అని కబంధుడు అడిగాడు.

అప్పు డింద్రుడు అతనికి అతి దీర్ఘమైన చేతులూ, కడుపులో పడునైన కొరలు గల నోరూ ఏర్పాటు చేశాడు. అతడికి కబంధ రూపం ఏర్పడింది. ముని శాపం ఫలం

చింది. ఆ తరవాత కబంధుడు అక్కడే ఉండిపోయి అందిన ప్రతి ప్రాణినీ తింటూ వచ్చాడు. కబంధు డీ కథంతా చెప్పినాక రాముడు, “నా భార్య అయిన సీతను రావణు డనేవాడు ఎత్తుకుపోయాడు, అతని పేరు తెలుసే తప్ప, ఎక్కడ ఉంటాడో, ఎవడో, అతని శక్తి ఎటువంటిదో మాకు తెలియదు. అష్ట కష్టాలూ పడి సీతను వెతుకుతున్న మాకు నీబోటివాడు సహాయం చెయ్యటం భావ్యం,” అన్నాడు.

దానికి కబంధుడు, “నా కిప్పుడు దివ్య జ్ఞానం ఏమీలేదు. నన్ను మీరు దహించి నట్టయితే నిజరూపం పొంది మీకు చేతనైన

రాజ్యాన్నీ, భార్యనూ పోగొట్టుకుని, అన్న భయం చేత పంపాసరోవర సమీపాన ఋశ్యమూకపర్వతం మీద నలుగురు అనుచరులతో ఉంటున్నాడు. అతను సుగ్రీవు డనే పేరు గల వానరరాజు, వారి అనేవాడి తమ్ముడు, సత్యసంధుడు, సమర్థుడు, పరాక్రమశాలి. సీతను వెదకటానికి అతను సహాయపడగలడు. నీవు ముందుగా అతని వద్దకు వెళ్ళి అగ్నిపాక్షిగా అతనితో స్నేహం చేసుకో. అతను కోరిన సహాయం చెయ్యి, అతని నుంచి సహాయం పొందు. అతని భటులైన వానరులు సీత ఎక్కడ వున్నదీ తప్పక తెలుసుకోగలరు.”

కబంధు డీ మాటలు చెప్పి, ఋశ్యమూకానికి వెళ్ళే మార్గం వివరించి తన దారిన తాను వెళ్ళిపోయాడు.

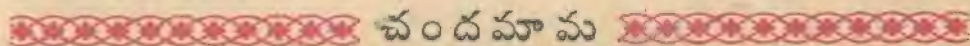
సుగ్రీవుణ్ణి కలుసు కోవటం లక్ష్యంగా పెట్టుకుని రామలక్ష్మణులు పంపాసరోవరం కేసి బయలుదేరారు. వారు మర్నాటికి పంపాసరస్సు యొక్క పడమటి గట్టు చేరుకుని, అక్కడ చెట్ల మధ్య అందమైన శబరి ఆశ్రమం చూశారు.

ఈ ఆశ్రమంలో మతంగమహాముని ఉండేవాడు. ఆయన పద్ద తపశ్శక్తిసంపన్నులైన శిష్యులుండేవారు. శబరి అనే సన్యా

సహాయం చేస్తాను, సలహా ఇవ్వగలుగుతాను,” అన్నాడు.

రామలక్ష్మణులు ఒక వల్లపు ప్రదేశంలో చితిపేర్చి దానిపైన కబంధుణ్ణి పెట్టి దహనం చేశారు. కొద్దిసేపట్లో ఆ చితిని తోసుకుని ఒక దివ్యపురుషుడు స్వచ్ఛమైన బట్టలు కట్టుకుని, అనేక దివ్యాభరణాలతో పైకి వచ్చాడు. అతను హంసలతో అలంకరించబడిన విమానంలో కూచుని ఆకాశంలోకి లేచి, రాముడితో ఇలా అన్నాడు.

“రామా, సీతను తిరిగి సంపాదించుకోవటానికిగాను నీకు ఒక వ్యక్తి సహాయం చెయ్యగలడు. అతడు కూడా నీలాగే

సిని ఆ శిష్యులకు సేవచేస్తూ తాను కూడా తపస్సు చేసింది. రాముడు చిత్రకూటానికి వచ్చిన సమయంలో ఆ మతంగ శిష్యులు ఐహికజీవితం చాలించి స్వర్గానికిపోతూ శబరితో, “రాముడు నీ ఆశ్రమానికి రాగలడు. అతనికి చక్కగా అతిథి సత్కారాలు చేసి పుణ్యలోకాలు పొందు,” అని చెప్పారు. వారు వెళ్ళినాక వృద్ధురాలైన శబరి రాముడి రాకకు ఎదురుచూస్తూ, వన్యాహారాలూ, ఫలాలూ అతని కోసం దాచి ఉంచింది.

శబరి రామలక్ష్మణులకు వందనం చేసి ఈ సంగతి తెలిపింది. రాముడి కోరికపై ఆమె రాముడికి తపోపసమంతా చూపింది. అక్కడ మునులు తమ తపశ్శక్తి చేత సప్త సముద్రాలూ సృష్టించుకున్నారు. వారి యాగవేదిక చెక్కుచెదరకుండా ఉన్నది. వినాడో ఆ మునులు కట్టిన పుష్పమాలలు వాడకుండా నిలిచి ఉండటం రాముడు

చూశాడు. ఇలా అక్కడి వింతలన్నీ చూపించి శబరి రాముడితో, “ఇంక నేను దేహం చాలించి నా యజమానులైన మహా మునులను చేరుకుంటాను,” అన్నది. తరవాత ఆమె అగ్నిప్రవేశం చేసి ఊర్ధ్వలోకాలకు వెళ్ళిపోయింది.

రాముడు ఆ వనం చూసి, అక్కడి సప్తసముద్రాలలో స్నానం చేసి, తర్పణాలు విడిచిన మీదట అతనికి మనస్సాంతి కలిగింది, భవిష్యత్తు గురించి ఆశ పుట్టుకొచ్చింది. అతను లక్ష్మణుడితో సహా ఆ ఆశ్రమం దాటి పంపాసరస్సుకు వెళ్ళాడు. దానికి సమీపంలోనే మతంగ సరస్సున్నది. రాముడు అందులో స్నానం చేసి లక్ష్మణుడితో, “లక్ష్మణా, ఈ సమీపంలోనే ఋశ్యమూకపర్వతం పైన సుగ్రీవుడుంటాడు. నీవు బయలుదేరి అతని వద్దకు వెళ్ళు,” అన్నాడు.

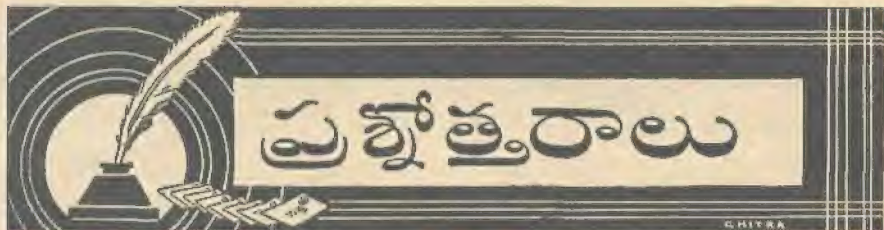
[అరణ్యకాండ సమాప్తం]

16. గ్రేట్ స్పింక్స్

ఇది ప్రపంచంలో కెల్లా పెద్దదైన రాతి శిల్పం. ఈనాడు మనం చూసే శిల్పా లన్నిటిలోకి అత్యంత పురాతనమైనదనీ, దీని వయసు సుమారు 5,000 సంవత్సరా లుంటుందనీ అంచనా వేస్తున్నారు. 189 అడుగుల ఎత్తు గల ఈ శిల్పం దాదాపు వికాండపు రాతిలో మలిచినది. దీని ముందు కాళ్ళు మాత్రమే విడి రాళ్ళతో నిర్మించారు. దీని శరీరం సంహన్ని సూచిస్తుంది. తల మనిషి తల. బహుశా ఈజిప్టుదేశపు ఫరావో (రాజు) దీ అయి ఉంటుంది. ఈ సింహం శరీరం నిడివి 240 అడుగులు, దేహం ఎత్తు 66 అడుగులు. దీని పాదాలు ఇసుకలో పూడిపోయాయి. ఎడారి గాడులకు ఈ చెక్కడం మెడవరకూ ఇసుకలో పూడిపోవటం జరిగేదిట ఈజిప్టును ముస్లిములు ఆక్రమించినప్పుడు, ఇదేదో దేవతా విగ్రహ మనుకుని దీని ముఖాన్ని ధ్వంసం చేయ యత్నించారు. ఈజిప్టు ప్రభుత్వం ఈ అపూర్వ చెక్కడం పట్ల శ్రద్ధ వహించి దీని చుట్టూ పేసిన ఇసుక తవ్వి తీసి విగ్రహానికి మరమ్మతులు చేయించింది. ఈనాటి ప్రపంచాద్భుతాలలో ఇది ఒకటి.

1. బి. దామోదర్, ముస్తాఖుల

భూమి తిరుగు చున్నదని చెప్పడానికి ఆధారా లేవి? సూర్యుడే తూర్పున ఉదయించి పడమర అస్తమించుతున్నాడే ఏమో?

తమ్ముడా, ఒక్క సూర్యుడే తిరుగుతుంటే నీ వన్నట్లు భూమి తిరగటం లేదేమో ననుకోవచ్చు. కాని భూమి చుట్టూ ఉన్న ప్రతి నక్షత్రమూ, ప్రతి గ్రహమూ, కంటికి కనిపించే కొటానుకొట్ల నక్షత్రాలతో సహా ఆకాశమే తూర్పు నుంచి పడమరకు పోతుంటే మన భూమి స్థిరంగా ఉండి అవన్నీ తిరుగుతూన్నాయనుకోవటం నబబేనా? భూమికి తొమ్మిది కొట్ల పైళ్ళకు మించిన దూరంలో ఉన్న సూర్యుణ్ణి భూమి ఏ శక్తితో రోజు కొకసారి తిప్పేగలదు? ఆ సూర్యుడు ఏ వేగంతో తిరగాలి? ఇవన్నీ ఆలోచిస్తే భూమి బొంగరంలా తన చుట్టూ తాను తిరుగుతున్నదనుకోవటమే నబబని తేలిపోతుంది.

2. పి. రాజారావు, కొయరాడ

మండే ప్రతి వస్తువులోనూ కాంతి వుంటుందా? వుంటే వేడిమి వెల్లు రోతుంది. దానికి సాక్ష్యం సూర్యుడే. మరి చుక్కల నుంచి, దీపముల నుంచి మనం పొందేది ఉత్త వెల్లురే. కారణం? వేడిమి వెలుతురుకాదా?

ఈ ప్రశ్న చాలా గందరగోళంగా ఉన్నది. ఉష్ణమూ, వెలుతురూ కూడా శక్తి యొక్క భిన్న రూపాలు. ఇనుమును కాల్చినప్పుడు ముందు వేడెక్కి తరవాత ప్రకాశించటం ప్రారంభిస్తుంది. ఎర్రగా కాలక ముందు దానిలో వేడి లేదనగలమా? వెలుతురివ్వని వేడిమి ఉంటుంది. అలాగే వేడిమి ఏమాత్రమూ లేని వెలుతురు కూడా మనం మిణుగురు వురుగులలో చూస్తున్నాం. రిఫ్లెవాలిలో ఉండే "రేడియం" అంకెలు చీకట్లో ప్రకాశించి వెలుతురిస్తాయి, కాని అవి వేడి నివ్వవు. అయితే నక్షత్రాల నుంచి మనకు వేడిమి రావటం లేదని, వెలుగు మాత్రమే వస్తున్నదని అనుకోవటం పొరపాటు. మన కన్ను శక్తివంతమైనది గనక నక్షత్రాల

కాంతిని మనం చూస్తున్నాం, చర్మం సున్నితమైనది కానందున నక్షత్రాల వేడి మనకు తెలియటంలేదు. కాని అంత మాత్రాన వాటి కాంతి వెంట వేడి లేదనుకోరాదు. నక్షత్రాల వేడిని కొలవటానికి అతి నాజూకైన పరికరాలున్నాయి. నక్షత్రాలు కూడా సూర్యుల్లే. ఆ నక్షత్రాల ప్రాంతం నుంచి చూస్తే మన సూర్యుడు మిణుకు మిణుకు మంటూ ఉంటుందేగాని, దీని వేడి అంత దూరానికి తెలియరాదు.

3. మాణిక్యాల రఘురామ రెడ్డి, రామగుండం

అన్నయ్యా, సూర్యుడు ఉదయం, సాయంత్రం భూమికి దూరంగా ఉంటాడని, మధ్యాహ్నం భూమికి కొంత దగ్గరగా ఉంటాడని, అందుకే ఉదయం సంధ్యలప్పుటి కంటే మధ్యాహ్నమే ఎక్కువ వేడి, వెలుతురు కలుగుతోందని అంటారు. మరి సూర్యుడు ఉదయం, సాయంత్రం పెద్దగా కనిపించి మధ్యాహ్నం పూట చిన్నగా కనిపిస్తాడెందుకు?

తమ్ముడా, నీ ప్రశ్న నిండా అనేక అపోహలున్నాయి. వాటిని పరస్పర విపరీతాలు : (1) కొద్ది గంటల సేపట్లో మనకూ సూర్యుడికీ ఉండే దూరంలో మార్పురాదు (2) సూర్య కిరణాలు ఏటవాలుగా పడటంచేత ఉదయానా, సాయంకాలానా సూర్యుడి కాంతి, వేడి తగ్గి ఉంటుంది గాని, దూరంతో దానికేమి సంబంధం లేదు. (3) భూమి చుట్టూ ఒకటి రెండు వేల మైళ్ళ మందాన గాలి పొర ఉన్నది. సూర్యకాంతి ఉదయాస్తమయా లప్పుడు ఈ పొరలో ఎక్కువ దూరం ప్రయాణించటంవల్లకూడా కాంతి వేడి తగ్గటం జరుగుతుంది. సూర్యబింబం పెద్దదిగా కనపడటానికి కూడా గాలి పొరే కారణం. (4) మధ్యాహ్నం పూట సూర్య కిరణాలు మనపైన సూటిగా పడతాయి; అందుచేత అవి తీక్షణంగా ఉంటాయి. మధ్యాహ్నం పూట మనకూ సూర్యుడికీ మధ్య ఉండే గాలి పొరకూడా తక్కువ మందంగా ఉంటుంది. అందుచేత బింబం చిన్నదిగా ఉంటుంది.

4. జె. సూర్యనారాయణరావు, గద్వాల

మనదేశానికి సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యము 15 ఆగష్టునాడు దొరికితే జనవరి 26 నాడు రిపబ్లిక్ దిన మంటారు, కారణం?

1947 ఆగష్టు 15 న మన దేశానికి స్వాతంత్ర్యం సొంతించింది. అంటే అధికారం భారతీయుల హస్త గతమయింది. ఇది జరిగిన ఆనంతరమే భారతదేశం స్వతంత్ర రిపబ్లిక్ గా ఉండాలన్న నిష్ఠయం జరిగింది. అందుకు అనుకూలమైన రాజ్యాంగం 1949 జనవరి 26 న అమలులోకి రావటంచేత అది రిపబ్లిక్ దినమయింది.

బహుమతి
సాంపర్ ద వ్యాఖ్య

ఎండ తగలదు
60

పంపినవారు :
పి. మహాలక్ష్మి, అమవాలపలన

బమ్మమర్తి
చాందీస వ్యాఖ్య

బండీ కడలదు

పంపినవారు :
పి. మహాలక్ష్మి, అమదాలపలస

ఒకచోట ఒక కుక్క, పిల్లి ఉండేవి. అవి స్నేహంగానే ఉన్నప్పటికీ, వాటి బుద్ధులు వేరు వేరుగా ఉండటంచేత, ఒకదాని తత్వాన్ని ఒకటి అస్తమానమూ గమనించి అశ్చర్యం పొందుతూ ఉండేవి.

ఒకసారి కుక్క ఒక జ్ఞాని వద్దకు వెళ్ళి, “స్వామీ, ఈ పిల్లి చాలా చెడ్డది. దీని వన్నీ దొంగబుద్ధులు. ఇది వచ్చే జన్మలో ఏమై పుడుతుంది?” అని అడిగింది.

అలాగే పిల్లికూడా జ్ఞానిని, “స్వామీ, ఈ కుక్కకు తగని కోపం. దేన్ని చూసినా గుర్రు మంటుంది, మొరుగు

తుంది. వచ్చే జన్మలో ఇది ఏమై పుడుతుంది?” అని అడిగింది.

జ్ఞాని ఈ ప్రశ్నలకు మొదట్లో సమాధానం చెప్పలేదు. కాని కుక్క, పిల్లి ప్రతిరోజూ ఇవే ప్రశ్నలు అడగ సాగాయి. అందుచేత ఆయన వాటితో, “మీరీ ప్రశ్నలు అడగకుండా వుంటే బాగుండేది. అయినా తెలుసుకో గోరు తున్నారు గనక చెబుతున్నాను. ఈ కుక్క అస్తమానమూ పిల్లి లక్షణాలను గురించే ధ్యానం చేస్తూ ఉండటం చేత పై జన్మలో అది పిల్లిగా పుడుతుంది. అలాగే పిల్లి కుక్కగా పుడుతుంది,” అని చెప్పాడు.

పోటోవ్యాఖ్యల పోటీ :: బహుమానం రు. 10 లు

ఈ పోటోల వ్యాఖ్యలు 1963 మే నెల సంచికలో ప్రకటింపబడును.

★ పై పోటోలకు సరిపస వ్యాఖ్యలు ఒక్క మాటలోగానీ, చిన్న వాక్యంలోగానీ కావాలి. (రెండు వ్యాఖ్యలకూ సంబంధం వుండాలి.)

★ మార్చి నెల 20-వ తేదీలోగా వ్యాఖ్యలు మాకు చేరాలి. తరువాత చేరే వ్యాఖ్యలు ఎంత మూత్రమూ పరిశీలించబడవు.

★ మాకు చేరిన వ్యాఖ్యలలో అత్యుత్తమంగా వున్న సెప్టుకు (రెండు వ్యాఖ్యలకు కలిపి) రు. 10/లు బహుమానం.

★ వ్యాఖ్యలు రెండూ పోస్టుకాస్తుపైన వ్రాసి, ఈ అడ్రసుకు పంపాలి:—చందమామ పోటో వ్యాఖ్యల పోటీ, మద్రాసు-26.

మార్చి నెల పోటీ ఫలితాలు

మొదటి పోటో : ఎండ తగలదు

రెండవ పోటో : బండి కదలదు

పంపినవారు : పెనుమళ్ల మహాలక్ష్మి,

అమదాలవలస.

బహుమతి మొత్తం రు. 10/- ఈ నెలఖర్చులోగా పంపబడుతుంది.

భారతం

ఈ లోపల ద్వారకలో కృష్ణుడు అశ్వమేధ యాగానికి బయలుదేరి నమయం వచ్చిందని నిశ్చయించి, యాదవులతో సహా హస్తినాపురానికి బయలుదేరాడు. అతని వెంట ప్రద్యుమ్నూ, సాత్యకి, సుభద్రా, బలరాముడూ, పాంబుడూ, కృతవర్మా మొదలైనవారంతా బయలుదేరారు. వారు హస్తినాపురం చేరి నమయానికి, పాండవుల తరపున ధృతరాష్ట్రుడు విదురుడితో సహా ఎదురువెళ్ళి సగరానికి తీసుకొచ్చాడు.

వీరంతా వచ్చి ఉన్న సమయంలోనే ఉత్తరకు ప్రసవం వచ్చింది. పాండవ వంశానికి అంకురం కలగనున్నదని ఆనందంతో ప్రజలు చేసిన పింహనాదాలు అంతలోనే నిలిచి పోయాయి—ఉత్తరకు పుట్టినది మృతశిశువు!

ఈ వార్త వింటూనే కృష్ణుడు సాత్యకితో సహా త్వరగా అంతఃపురానికి వచ్చాడు. కుంతి అతంగా ఎదురు వచ్చి, “కృష్ణా, త్వరగా రావాలి,” అన్నది. ఆమె వెనకగా సుభద్రా, ద్రౌపది, ఇతర స్త్రీలు విడుస్తూ వచ్చారు. “నాయనా, అశ్వత్థామ ప్రయోగించిన బ్రహ్మాస్త్రంతో నీ మేనల్లుడి కొడుకు చచ్చి పుట్టాడు. వాణ్ణి ఎలా బతికిస్తావో!” అన్నది. సుభద్ర కూడా తన మనవణ్ణి బతికించమని అన్నను వెదుకుస్తోంది. అలాగే బతికిస్తానని స్త్రీ జనానికి ధైర్యం చెప్పి కృష్ణుడు పురిటింట ప్రవేశించాడు. పురిటిల్లు జనంతో కిక్కిరిస్తూ ఉన్నది. అక్కడ వైద్యులు కూడా, ఉన్నారు. ఉత్తర కృష్ణుడి కాళ్ళమీద వడి తన కొడుకును బతికించమని ఏడ్చింది. ఆమె దుఃఖం చూడలేక మిగిలిన స్త్రీలు కూడా ఏడ్చారు.

అప్పుడు కృష్ణుడు, “నేనే ఆబిడ్డమాడనివాడనైతే, ధర్మమంటే అభిమానం కలవాడనైతే ఈ అభిమన్య సుతుడు బ్రతుకు గాక!” అంటూ ఆ మృత శిశువును తన పాదంతో తాకి ఆ పాదమస్తకం రాచాడు. వెంటనే ఆ శిశువులోకి ప్రాణమూ, చలనమూ వచ్చాయి. బ్రహ్మాస్త్ర ప్రభావం విరిగిపోయింది.

అక్కడి జనం పొందిన ఆనందానికి మేరలేదు. ముఖ్యంగా కుంతి, సుభద్రా, ద్రౌపది, ఉత్తరా వట్టలేని సంతోషం పొందారు. అందరూ కృష్ణుణ్ణి కీర్తించారు.

“వంశం పరిక్షిణం అయే దశలో పుట్టాడు గనక పిడికి పరిక్షిత్తు అని పేరు పెడుతున్నాను,” అన్నాడు కృష్ణుడు. ఆ విధంగా చచ్చి బతికిన పరిక్షిత్తు దినదిన ప్రవర్ధమానుడవుతూ పెరగసాగాడు. ఒక నెల గడిచింది.

అప్పుడు పాండవులు ధనంతో సహా తిరిగి వచ్చారు. యాదవులు వారి కెదురువెళ్ళి తీసుకొచ్చారు. హస్తినాపురమంతా పుష్పమాలలతో అలంకరించారు. ధ్వజా లెత్తారు. పతాక లెగిగాయి. పారులంతా తమ ఇళ్ళకు అలంకారాలు చేసుకున్నారు. పూజలు జరిగాయి. సప్తకులు నాట్యాలు చేశారు. గాయకులు పాడారు. హస్తినాపురం రెండో అలకా సగరంలా తయారయింది.

కాఫీ
చేల్ అయినట్టు
అమెరు తెలుసునని
ఆతనికి తెలుసు

ఉప్పునాం గలిగించి, ఉద్రేకపరిచి, ఉద్ధానముచే గాతకి
నేర అయింది. ఆ చంగలి అమెరు తెలుసు, అనియ
విశేషమేమంటే ఆ చంగలి అమెరు తెలుసునని అతనికి
తెలియవచ్చింది!

**కాఫీ ఎల్లవేళల
తృప్తినిస్తుంది**

మరింత తెలుసుకో

కాఫీ దోర్ల,
చంగులూరు.

మంచి కాఫీని తయారుచేయడం అతి
తేలిక. ఉత్తర కరెన్షియం కోపెం మొద
లయింది. మీరు ఏదైనా కోరనినా,
కాఫీలో దాదా ప్రయత్నించండి.

మార్చి సంచిక వెలువడింది !

యు వ

(సచిత్ర మాసపత్రిక)

ఈ సంచికలో

ప్రేమించిన పాపం	—	అరుణ
నన్ను గురించి కాదు	—	సింగరాజు చామచంద్రమూర్తి
మంచివాడి ప్రేమ	—	జె. జవహర్లాల్
ఒంటరి ప్రయాణం	—	మద్దాలి బాల
శృంగార నాయికలు	—	డా॥ సి. నారాయణ రెడ్డి
వలపు పాటలు	—	దాశరథి
కలవరింత	—	కమ్మేశెట్టి
శ్రీమతి (సీరియల్)	—	పి. జె. లక్ష్మి

యు వ కార్యాలయం

పబ్లిక్ గార్డెన్ రోడ్ :: హైదరాబాద్-1.

CHAMPION

BANIANS

చాంపియన్ నిట్టింగ్ కంపెనీ,
తపాలుపెట్టె నం. 42 :: తిరువూరు.

పెప్పె
గొంతు
మరియు

గొండె
బిళ్లెలును

మీరు

సేవించేయడం

మీ దగ్గు త్వరితంగా పోవును

ఒక పెప్పెను చప్పరించి, అందరి కనునకర
వర్ణము అదిపే ఆనందమును అస్పృశించండి.
అది నొప్పిని పోగొట్టే, గొంతునొప్పిని, రొమ్ము
తడికెమును, చగు లేక జలుమును కదిగించే
క్రిమిలను చంపును. పెప్పె శవీరశమనమును,
క్లిష్ట నివారణను గలిగించును.

పెప్పె-పీటిలో హానికర
టెన్షన్లు లేవు.

పిల్లలకు సురక్షితంగా
ఇవ్వవచ్చును.

రొమ్ము పడికెములు,

గొంతు నొప్పి,

పడికెము, అధిక

కఫము జలుములు,

దగ్గులను

త్వరితంగా నివారించును

చుండం వ్యాపారులందరివద్ద అమ్మరించుచున్నది
సి.ఇ. ఫుల్ ఫార్మ్ (ఇండియా) ప్రైవేట్ లి.

FPY-54 TEL

సోలో విజంట్టు :

దాదా & కంపెనీ,

86, వైనియప్ప నాయక్ చిట్టి,

మదరాసు - 3

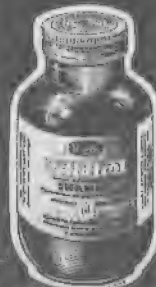
అరోగ్య సుఖపూరిత

కుటుంబంలో సహచారి

ధూత్ పాపేష్వర్

స్వామిలా

ఆయుర్వేదీయ అభినవ సంయుక్త కల్ప

ధూత్ పాపేష్వర్

ఇండస్ట్రీస్

లీమిటెడ్

పవనెత్-బొంబాయి

may/62/dil 8 telugu.

పిల్లలకు తుషార్ తో తయారైన వంటకాలు బాగా రుచించును

తుషార్ వనస్పతిలో పిల్లలకు యిష్టమయ్యే ప్రత్యేకమైన రుచి వుంది. తుషార్ తో పండిన ఆహారం రుచికరమే గాక పోషకరం గూడా. ఎందుకంటే తుషార్ లో ఎ, డి, విటమినులు వున్నాయి. రుచికరమైన తోజనానికి తుషార్ తో పంట చేయండి.

తుషార్ వనస్పతిలో ఎ, డి విటమినులు కలవు.

ASP/71-10 తుంగభద్రా ఇండస్ట్రీస్ లి., కర్నూలు.

★

చందమామ

“చందమామ” ధరలో మార్పు జరుగుతున్నది. ఏప్రిలు 1963 నుంచి కాపీ వెల 60 న. ప్రెసలు.

ఏప్రిలు నుంచి ప్రారంభమయే సాలు చందాలూ, పాడిగించబడే పాత చందాలూ రు. 7-20 లు అవుతవి. అమలులో ఉండే చందాలకు ఈ మార్పు పర్తించదు. కాని వాటిని పాడిగించేటప్పుడు కొత్త రేటు అమలు జరుగుతుంది.

మా పాఠక మిత్రులు సహకరించ గలరని ఆశిస్తున్నాము.

—/ప్రకాశకులు

★

తల్లివంటలకు శ్రేష్ఠమైన నూనెలు

అగమార్కుకాబడిన ఎ.యస్.బ్రాండ్. చాయపప్ప నూనె

అగమార్కుకాబడిన మేన్డన్ బ్రాండ్.....

సువ్వలనూనె

- గోదావరి డెల్టా సువ్వలనుండి అరిగిగ్నకర మగుప్రత్యేకపద్ధతులతో తయారుకాబడినవి.
- రుచిరంగు, సువాసనలతో అన్నివంటకాదార్ల ములను అనువదమగురుచిహంతముగ వేయను.
- డిజిగ్రాయలను చాలకాలము నిలువ యుంచును ముక్కును మెత్తిబుడసేయవు. బూజుపట్టసేయవు.
- తలకు వాడినయెడల మెదడుకు చలవ వేయను. పెంట్టుకలను దూగుగొప్పెరుగునట్లు చేయను.
- 16, 4, 2, కి.గ్రా. డబ్బలలో పేరంగు వేరుబడుచున్నవి.

కలకత్తా డిస్ట్రిబ్యూటర్లు :

కోమలవిలాస్, 73 రేవెలహారి ఎవెన్యూ

కలకత్తా - 26 ఫోన్ : 46-1960

అశోక్ స్టోర్సు, 183 శరత్చౌన్ రోడ్

కలకత్తా - 26

ది సాల్ ఇండియా కో-ఆపరేటివ్స్

స్టోర్సు లిమిటెడ్, 6 బొంబాస్ రోడ్

కలకత్తా - 29 ఫోన్ : 46-2136

MFRS. అంబటి సుబ్బన్నేశ్వర్, నామినేట్

ఎల్.పూ.డూ టినోపాల్
ఉపయోగించి
దుప్పట్లను
తలగడాగలేబులను
టేబుల్ గుడ్డలను
కళుమిరుమిటు
గొలిపేలా తెల్లగా మరింత
తెల్లగా ఉంచుకోండి

క్రమం తప్పకుండా టినోపాల్ ఉపయోగించి మీ దుప్పట్లను, తలగడాగలేబులను, టేబుల్ గుడ్డలను, తవ్వకలను మరిపేలా తెల్లగా ఉంచుకోండి — ఎల్లప్పుడూ: మీరు

టినోపాల్ వాడుక మీ యింట్లో వాడుకునే దుప్పట్లు, ముగ్గులను, తెరిసిపోయి మాసిపోయినట్లు ఉండవు. టినోపాల్ ను క్రమంగా వాడితే మాత్రమే మీ తెల్లని బట్టలు విజంగా తెల్లగా ఉంటాయి. కనుక మీరు తెల్లని బట్టలను ఉరికిన తరువాత వాటిని టినోపాల్ కరివిన స్క్వెల్ కూడించండి—ఎల్లప్పుడూ.

టినోపాల్ డి. ఆర్. గిరి, ఎస్. ఎ. డి. స్విట్జర్లాండ్ వారి రిజిస్టర్ చేయబడిన ట్రేడు మార్క్.

ఉత్పత్తిదాతలు:

సుహృద్ గైగి లిమిటెడ్ వది వది, ౦౮౦ (వెల్) సుహృద్ గైగి ట్రేడింగ్ లిమిటెడ్ పోస్ట్ బాక్స్ 965, బొంబాయి-1. ఆర్.

TEL

USTYAS SG 174A

Statement about ownership of CHANDAMAMA (Telugu)
Rule 8 (Form IV), Newspapers (Central) Rules, 1956.

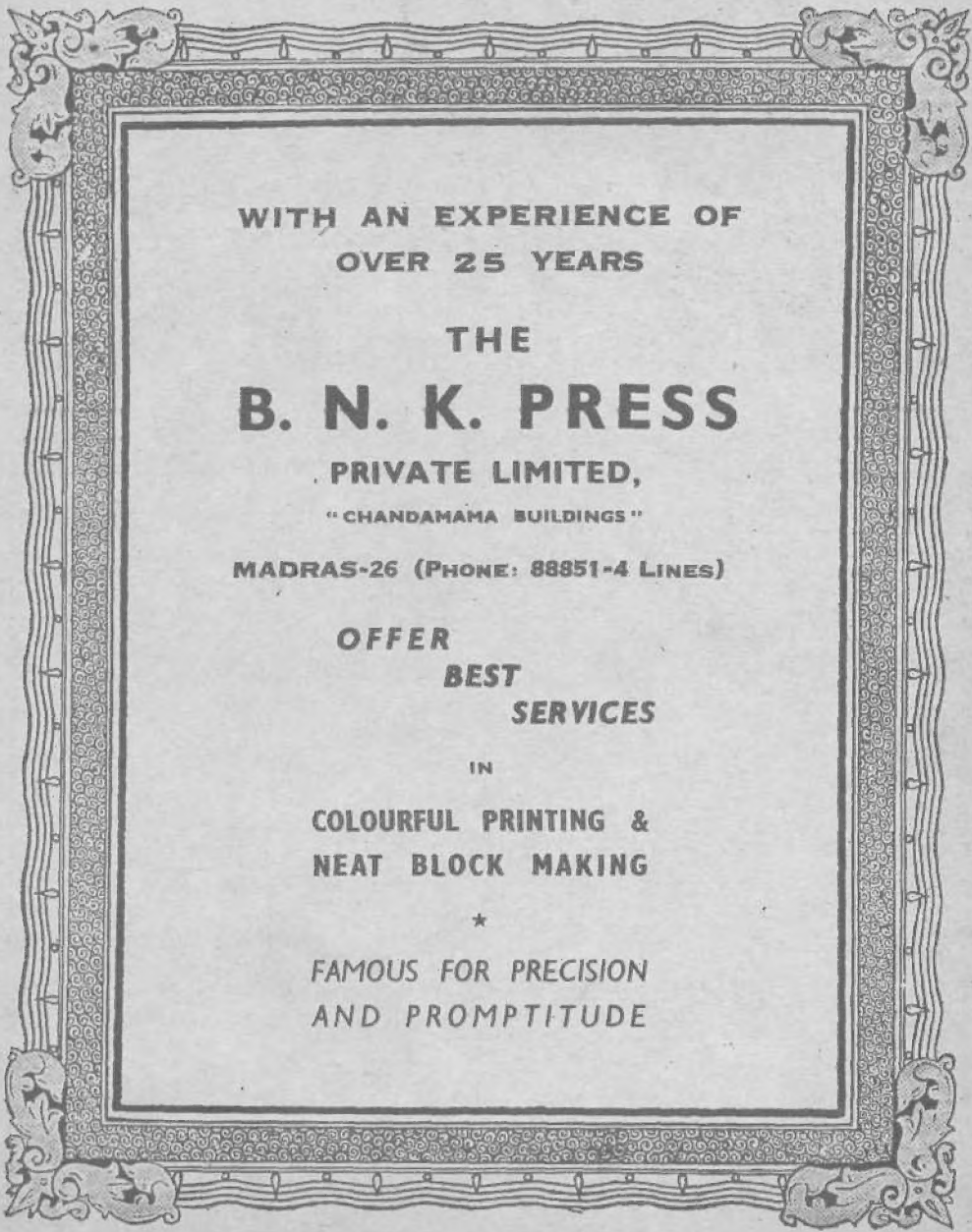
1. *Place of Publication* : 'CHANDAMAMA BUILDINGS'
2 & 3, Arcot Road,
Vadapalani, Madras-26
2. *Periodicity of Publication* : MONTHLY
1st of each Calendar month
3. *Printer's Name* : B. NAGI REDDI,
Managing Director,
The B. N. K. Press (Pvt.) Ltd.
- Nationality* : INDIAN
- Address* : 2 & 3, Arcot Road, Vadapalani,
Madras-26
4. *Publisher's Name* : B. VENUGOPAL REDDI, Managing
Partner, Sarada Binding Works
- Nationality* : INDIAN
- Address* : 2 & 3, Arcot Road, Vadapalani,
Madras-26
5. *Editor's Name* : CHAKRAPANI (A. V. Subba Rao)
- Nationality* : INDIAN
- Address* : 2 & 3, Arcot Road, Vadapalani,
Madras-26
6. *Name & Address of individuals who own the paper* : SARADA BINDING WORKS :
PARTNERS,
1. Sri. B. Venugopal Reddi.
2. Smt. B. Seshamma.
3. Smt. B. Rajani Saraswathi.
4. Smt. A. Jayalakshmi.
5. Sri. B. L. N. Prasad.
6. Sri. B. Viswanatha Reddi.
★ 7. Kumari. B. Sarada.
★ 8. Sri. B. Venkatrama Reddi.

★ MINORS

I, B. Venugopal Reddi, hereby declare that the particulars given above are true to the best of my knowledge and belief.

1st March, 1963

B. VENUGOPAL REDDI,
Signature of the Publisher

WITH AN EXPERIENCE OF
OVER 25 YEARS

THE
B. N. K. PRESS

PRIVATE LIMITED,
"CHANDAMAMA BUILDINGS"

MADRAS-26 (PHONE: 88851-4 LINES)

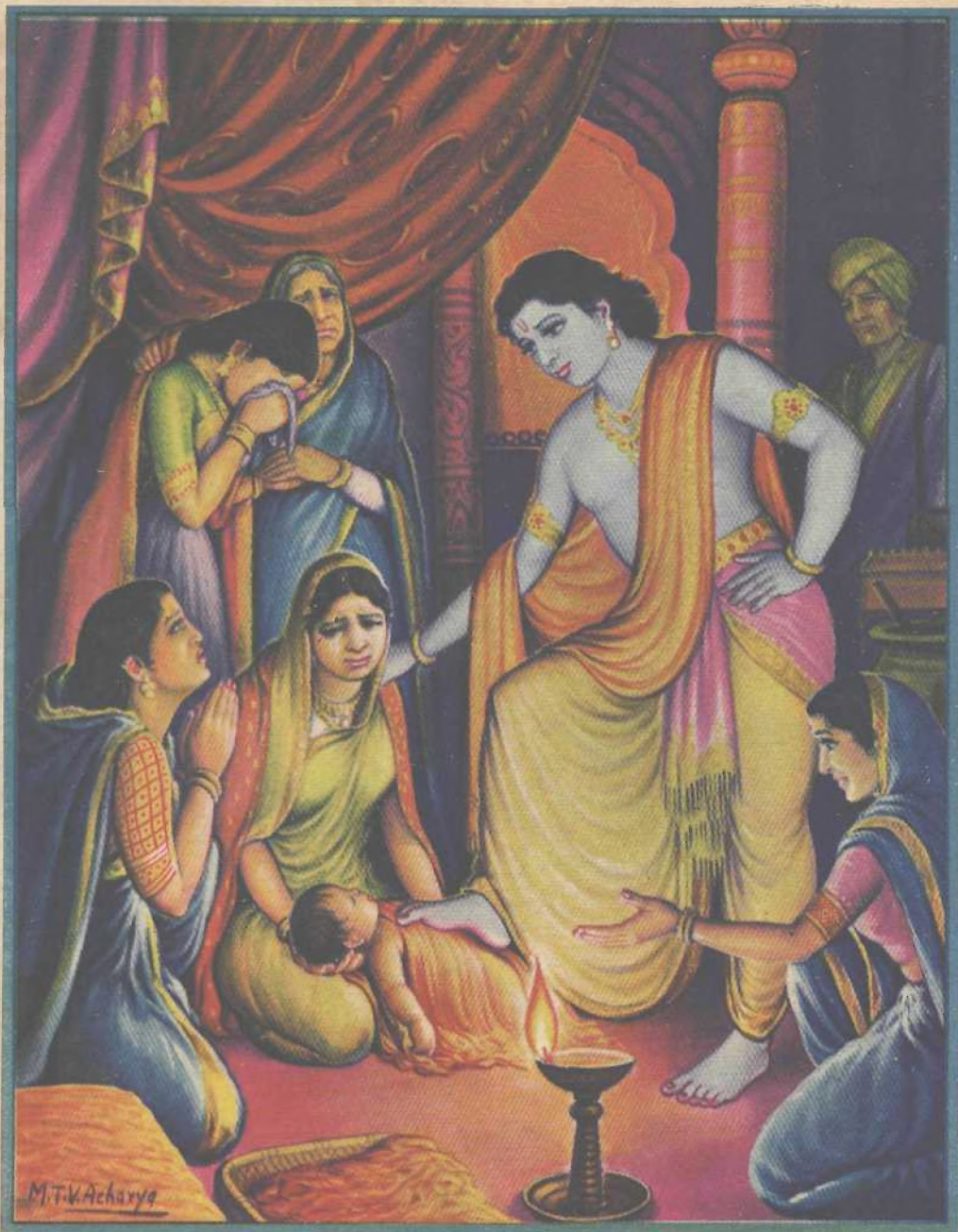
OFFER
BEST
SERVICES

IN

COLOURFUL PRINTING &
NEAT BLOCK MAKING

★

FAMOUS FOR PRECISION
AND PROMPTITUDE

మ హా భా ర తం